bütün eserleri

Cevat
Fehmi
Başkut

öbür
gelişte

ÖBÜR GELİŞTE

OYUN

5 TABLO

İNKILÂP ve AKA
Kitabevleri Koll. Şti.
Ankara Cadd. No. 95 — İst.

CEVAT FEHMİ BAŞKUT'un eserlerini oynama hakkı için ONK Copyright Ajansı (Ankara Cad. 40 İstanbul, Tel.: 26 70 74) 'na başvurulması gerekir.

Bu eser 1959 - 1960 mevsiminde İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda temsil edilmiştir.

Dizgi: **GÜL Matbaası** Baskı: **KARDEŞ Matbaası**
İSTANBUL — 1972

ŞAHISLAR

Sahneye giriş sırasıyla

Kılıbık	Kadriye Çilingiroğlu
Hırsız	Hasan Çilingiroğlu
Fahişe	Ayşe
Dilenci	Yakup Türksever
Yalancı	Avukat Sebati
İhtiyar	
Köylü kız	Vale Ahmet
Kefensiz	Fehmi
	Ticaret Bakanlığı murakıbı
	Jandarma
	Hizmetçi
	Hemşire

BİRİNCİ TABLO

(Tavanı çok yüksek bir hol ki, eskilerin uhrevî dedikleri maviye çalan bir ışıkla aydınlanıyor. Fakat bu ışığın nerden geldiği belirsiz. Her taraftan ve hiçbir yerden. Holün penceresi yok. Her yer duvar. Siyah veya siyaha yakın renkte duvarlar. Sağda, solda ve ortada rampa en yakın yerde, eski süflör deliğinin hemen önünde sarıya boyalı tahta sıralar. Arkada solda bu hole gelinen koridor. Koridorun başında üstünde «vestiyer» yazılı bir girinti, bir banko. Vestiyere bırakılan şeylerin bir kısmı görülür. Bunlar, büyük melek kanatlarıyla ışık saçan beyaz halelerdir. Yine arkada tam orta yerde bitişik salonun aralık duran üzeri kakmalı büyük tunç kapısı.)

BİRİNCİ MECLİS

(Perde açıldığı zaman hırsızla fahişe sağdaki sırada, kılıbıkla dilenci, soldaki sırada dururlar. Yalancı, arkası seyircilere dönük, öndeki sırada oturmaktadır. Siyahlar giyinmiş olan ihtiyar kapıcı melek demir kapının önünde, ayaktadır. Arada sırada demir kapıdan başını uzatıp içeri bakar.)

KILIBIK

(Yerinden fırlayarak) Çocuk beşiğindeydi. Süt de

ateşin üstünde... Şimdiye kadar taşmıştır. Karım nerde ise işten döner. Ben geç kaldım. Saat kaç.

HIRSIZ

(Fahişeyi dürterek müstehzi) Seninki saati soruyor. Hadi söyle saati.

FAHİŞE

Saati mi soruyor? **(Kahkaha ile gülerek)** Saat ha. Burada. **(Karşı sırada oturan dilenciye)** Baksanıza, yanınızdaki saati anlamak istiyormuş. Belki sizde vardır.

DİLENCİ

Benim saatla hiç bir zaman alâkam olmadı. Zaten hiçbir zaman bir saatim de olmadı. Hele burada... Saati de bilmiyorum, günü de...

KILIBIK

O ne demek o... Günlerden Salı.

HIRSIZ

Hangi ayın kaçıncı salısı?

FAHİŞE

Hangi senenin kaçıncı ayı?

YALANCI

Hangi asrın kaçıncı senesi?

HIRSIZ

Hepsi meçhul.

DİLENCİ

Benim bildiğim burada ne saat var, ne gün, ne ay.

YALANCI

Ne de gece ile gündüz.

İHTİYAR

Evet, bütün bunlar öbür tarafa ait şeyler.

KILIBIK

Alay etmeyin, benim işim acele. Çocuk beşiğindeydi. Süt de ateşin üstünde. Şimdiye kadar taşmıştır. Karım nerdeyse işten döner. Sütü karıştırıyordum, birden kriz geldi.

HIRSIZ

Hasta mıydın?

KILIBIK

Evet, sar'alıydım. Sanırım ateşin üzerine düştüm.

HIRSIZ

(İhtiyara) Efendi baba, söyle şuna da rahat etsin. Yedek ruhlar deposuna geleli kaç yıl oluyor?

İHTİYAR

On yıl kadar var.

FAHİŞE

Karısı ne oldu?

İHTİYAR

Bundan sonra üç defa evlendi.

HIRSIZ

Vay canına, bu kelepiri nereden buldun ahbap?

KILIBIK

Evlendi mi? Peki ben nerdeydim? Şimdi ne olacağım. Hastayım, çalışamam, sar'alıyım ben!

FAHİŞE

Ayyy, fazla su koyverdi. Hep bunu mu dinleyeceğiz. Zaten canım sıkılıyor.

HIRSIZ

Ne oldu, bir şey mi var?

FAHİŞE

Bir şey olsa canım sıkılmıyacak. Hiç bir şey yok. Hiç, hiç... Bir ayna parçası bile...

DİLENCİ

Aynayı ne yapacaksın?

FAHİŞE

Bakarım, vakit geçer.

YALANCI

Aynada insan hayal kurar.

DİLENCİ

Benim hiçbir zaman bir aynam olmadı.

FAHİŞE

İsabet ki olmamış.

DİLENCİ

Ama içerde söyleyeceğim. Beni oraya ikinci defa yollayacaklarsa, mutlaka varlıklı bir insan olmak isterim. Yetişir artık, çok çektim. Hiçbir gün karnım adam-akıllı doymadı. Hiç bir gün sırtıma yamasız elbise giymedim. Ateş yüzü görmedim, ama inadına çok da üşürdüm. Çok zengin değil, fakat varlıklı bir insan olmak istiyorum. Her sabah kahvaltı, her öğlen, her akşam sıcak yemek... Patlayıncaya kadar. Bana bak ihtiyar, içerde razı olurlar mı dersin?

HIRSIZ

Hişştt! Edepli ol. İhtiyar değil, efendi baba.

İHTİYAR

Zararı yok.

DİLENCİ

Efendi baba, razı olurlar mı dersin?

İHTİYAR

Belli olmaz. Ama üzülme, onlardan daha büyükleri var. Daha sonra daha büyükleri... Yalvarırsın.

DİLENCİ

Razı olmazlarsa ben de gitmem.

HIRSIZ

(Fahişeye) Gitmezmiş... Baksana gitmem diyor.

YALANCI

Düpedüz çıldırmış bu.

FAHİŞE

Bırak desin, gideceğini o da biliyor. Öbür taraftan buraya gelmek ve burdan tekrar oraya dönmek hiçbirimizin elinde değil.

YALANCI

Orada dilenci miydin sen?

DİLENCİ

Önceleri rahatım yolunda idi. Havagazı tahsildarıydım. Sonra bir gün karanlık bir apartmanın merdivenlerinden düştüm. Kötürüm olunca yapacak başka iş kalmadı.

HIRSIZ

Bahse girerim ki, dilencilik daha kârlıydı.

DİLENCİ

Karı bütün parayı elimden almasa belki... Bir gün ondan gizli avucuma sakladığım bir gümüş lirayı yutuverdim. Ters bir tarafa takılmış ameliyat da fayda vermedi.

YALANCI

Ben sür'at kurbanı oldum. Siyah bir lüks arabam vardı, bir dağ yolunda yıldırım gibi giderken keskin bir virajı alamadım. Hadi uçuruma...

İHTİYAR

Yooo... Yooo... Olmadı. Sen eski huyunu bırakmamışsın, burada öyle şeyler yapılmaz.

YALANCI

Ne yapılmaz?

İHTİYAR

Söylediklerin her zamanki gibi baştan aşağı yalan. Uçuruma yuvarlandın ama, eski bir otobüsün içindeydin. Polisten kaçmak için bir şehirden ötekine gidiyordun...

HIRSIZ

Vay vay vay... Bizden mi efendi baba?...

YALANCI

Ne münâsebet, ben bir büyük gazetenin sahibiydim.

İHTİYAR

Yalnız bu gazete hiçbir zaman çıkmadı. Sen sadece ona seneler senesi mütemadiyen abone kaydettin.

HIRSIZ

Hadi doğru konuş!

YALANCI

Ne konuşacağım, hakkı var. Yalancılık benim kanıma, damarlarıma, iliklerime sinmiş. Doğru, katî ve soğuk geliyor. Bir adamı yalanla kandırdığım zaman dünyalar benim oluyor.

HIRSIZ

(Kendisine gittikçe sokulan fahişeye) Bana bak, hey, nerdeyse üstüme çıkacaksın. Burada öyle şeyler yok, açıl bakalım.

FAHİŞE

Kusura bakma, alışkanlık. Değişik insan kokusu duymak alışkanlığı... Yoksa sana bayıldığımdan değil.

KILIBIK

Bu içerdekinin işi uzun sürdü. Halbuki benim acelem var. Çocuk...

HIRSIZ

Bak şuna, halâ aceleden bahsediyor.

KILIBIK

İçerdeki tuhaf bir adam değil mi efendi baba?

İHTİYAR

Evet, tuhaftır. Biz ona **KEFENSİZ** deriz.

FAHİŞE

Soğuk isim, uff içim ürperdi.

İHTİYAR

Daima intihar ederek buraya düşer. Hep âşk yüzündendir. Merakı kendini ya deniz, ya nehre atmak. Geçen gün onun bu huyu için bir montaj hatası diyorlardı.

HIRSIZ

Peki, böylelerini niye geri yolluyorlar?

İHTİYAR

Bu bizim aklımızın ereceği şey değil. Sanırım bazan işler sıkışıp da yedek depolara el atıldı mı, sıradan gönderiliyorlar. Buna da daima sıra geliyor.

HIRSIZ

Açıkgöz, kapılara yakın yerde duruyordu.

FAHİŞE

Biliyor musunuz, içimizde eceliyle bu tarafa gelen yok galiba.

İHTİYAR

İhtiyarlayıp, yaşlarını tamamlayanları zaten geri yollamazlar.

FAHİŞE

Bakın ne yapalım çocuklar, herkes içerde ne isteyeceğini anlatsın.

HIRSIZ

Evvelâ sen başla abla...

FAHİŞE

Çok konuşacak değilim ben. Fahişelik zor iş. İçerde, bu sefer bir namuslu kadın olmasını isteyeceğim.

HIRSIZ

Ooo, çok şey isteyeceksin.

FAHİŞE

Günde on erkeğin oyuncağı ol, o yalnız bir tanesinin keyfini yapsın. Ama o karnını doyursun, sen aç kal. O itibar görsün, sen hakaret. Keyfimizden orospu olduğumuzu sanmayın. Kadınların da bütün insanlar gibi miğdeleri olmasa namuslular pek çoğalırdı.

HIRSIZ

Kız, senin okumuşluğun var galiba..

FAHİŞE

Bize mal derler ya, hakikaten malızdır. Namuslu erkekler kullanıp atarlar. Namussuzlar bizimle ticaret ederler. Belâlım bu cinstendir. Kazandığımı vermeyince beni vurdu. Artık tam namuslu bir ev kadını olmak istiyorum.

HIRSIZ

Şekerim, yapamazsın. Senin naturan o kadar namus kaldırmaz.

FAHİŞE

Ama sen ne soğuk herifsin yok mu. Ağzımı açtırma...

HIRSIZ

Yok yok, sakın ha... Şaka ettim. Hakikaten hoşuma gidiyorsun.

DİLENCİ

Şimdi sıra hırsızda, anlatsın bakalım.

HIRSIZ

Benim hırsız olduğumu nereden anladın?

DİLENCİ

Demin, kadının göğsündeki iğneyi çekerken gördüm.

FAHİŞE

(Telâşla bağırarak) İğnem... İğnem yok. Ver iğnemi!

HIRSIZ

Kusura bakma... Benim ki de alışkanlık. **(Cebinden çıkarır)** Al. Bu teneke parçası çalınmağa değmezdi ya...

FAHİŞE

Bak ezmişsin. Üstüne oturdun galiba. Berbat oldu.

HIRSIZ

Yok canım zaten öyleydi.

FAHİŞE

Nasıl öyleydi, üç taşı düşmüş, madeni eğrilmiş... Haydut herif... Ben artık takamam bunu.

HIRSIZ

Takamazsan at. Bu güzel göğse zaten hiç yakışmıyor.

FAHİŞE

(İğneyi rampa doğru atar. Memnun, ümitle sokularak) Sahi, göğsümü güzel mi buluyorsun?

HIRSIZ

Çok... Bir içim su gibisin.

DİLENCİ

Anlat anlat...

HIRSIZ

Tuhaf değil mi, kıza takıldım ya, aslına bakarsanız ben de onun gibi namuslu olmak isteyeceğim. Ben korkudan bıktım. Size garip gelecek ama onun da tiryakiliği vardır. Korkmak da insana zevk verir. Ama artık yetişir. Bıktım dedim ya...

(Dilenci ayağa kalkar, yerdeki yalancı mücevherin etrafında dolanır. Herkes hırsızı dinlerken kapıp cebine atar.)

HIRSIZ

Çaldığın da hayır etmez. Yataklar yok bahasına kapatırlar. Hırsızlığın bir hoş tarafı sürprizleridir. Bir çekmece kırarsın. Kalbin atar, sırtın ürperir, için gıcıklanır. Acaba içinde ne bulacağım. Bazan avuç dolusu mücevher, bazan da kirli çoraplar çıkar. İşler aksi gitti mi bir kere, ev sahibi de üstüne gelir. Bir kısmı senden

acardır. Konu komşuya babayiğitliğini göstermek ister. Sen silâha davranmasan bile o senin vurur. Beni de böyle bir hergele öldürdü. Dedim ya, artık bıktım. Namuslu bir adam, aynı zamanda zengin olmayı istiyeceğim.

FAHİŞE

Bak bak, sen de benden az şey istemeyecekmişsin.

YALANCI

Bunları hep istiyoruz. Ben de aynı şeyleri söyleyeceğim.

DİLENCİ

Şimdi, sıra BAY ACELECİ'de...

KILIBIK

Ben kadın olmayı isteyeceğim.

FAHİŞE

Ayol, senin zaten neren erkek.

KILIBIK

Şöyle zehir gibi bir kadın.

DİLENCİ

Ben zehirsizini görmedim.

YALANCI

Ben bir tane gördüm, o da sonunda ameliyatla erkek oldu.

(Kahkahalar)

FAHİŞE

Budalalar!

KILIBIK

Erkekler kendimize biz galip cins, hâkim cins deriz ama, aslına bakarsanız galip ve hâkim kadınlardır.

HIRSIZ

Hadii, bu da nutuk meraklısı.

KILIBIK

Evet, hâkim kadınlardır. Övünelim diye bize lâkırdısını ettirirler, kendileri saman altından su yürütürler. Erkek çalışır, kadın yer.

FAHİŞE

Ama sana seninki bakıyormuş.

KILIBIK

Evet, fakat hastalığım arttıktan sonra... Daha evvel kazanan bendim. Kazanan bendim ama hükmeden oydu. Roller değiştikten sonra ise büsbütün azıttı. Yemek, bulaşık, ortalık hep bana kaldı. Hanımın ayakkabıları boyasız olmayacak, çoraplarda sökük kalmayacak, yıkanan tabaklar kurumadan kaldırılmayacak. O güne kadar böyle şeyler yapmamışım, hayat bir cehennem oldu. Daha önce de cehennemdi ya... Ben işten eve dönerken saat tutardı. Bir yabancı kadını görüp de kafamı başka yana çevirmezsem azarlardı. O konuşmaya başladı mı her cümlesinde tasdik etmem şarttı.

HIRSIZ

Çok kılıbık gördüm ama böylesini aaahh... Adam kadın olmak istemekte haklı. Nasıl bir kadın olacaktın?

KILIBIK

Zehir gibi...

İKİNCİ MECLİS

(Evvelkiler, sonra Köylü Kız)

(Köylü kız girer)

İHTİYAR

Kız, nerede kaldın?

KIZ

Şimdicik haber verdiler, depoda...

İHTİYAR

Geç otur bakalım.

FAHİŞE

(Hırsıza) Pek yılışık şey... Kenarın dilberi...

YALANCI

Ben, buna benzeyen bir kız tanıdım Çukurova'da. Benli Emine derlerdi. Pek yaman şeydi. Bir gecede on erkekle yatardı.

FAHİŞE

Usta diye kalkıp elini mi öpmeli!.

HIRSIZ

Kız, kimin nesisin, nasıl geldin buraya?

KIZ

Bir gece dağda büyük bir dövüşte bulundum. Vuruldum da geldim. Benim içindi bu döğüş. Aslına bakarsan suç hem benim, hem Süleyman'ındı. Kara gözlerine vurulmuştum Süleyman'ın. Çektiği yere gittim, her istediği arkadaşına teslim oldum. Bir gece pirinç işçilerinin arasında buldum kendimi. Yine Süleyman götürmüştü. Sayısını bilmiyorum, onbeşten fazla olacaklar. Hepsi başıma üşüştü. Aç kurtlar gibi çullandılar üzerime. Beni bir hafta çalılar içinde sakladılar. Ehh bu bu kadarı da fazlaydı. İnsanda can kalmıyor. Ama işte asıl ondan sonra ünüm her yana yayıldı. Beni almak için şehirlerden, uzak kasabalardan adam geliyordu. Benim için döğüşler, adam öldürmeler başladı. Doğrusu sonraları bunlar hoşuma da gidiyordu. Öç alıyordum erkeklerden.

HIRSIZ

Vay kahpe vay!...

KILIBIK

Peki sen ne olmak isteyeceksin içerde?.

KIZ

Ben mi? Sorarlarsa ben erkek olmayı isterim. Hem de köyde kasabada değil, büyük şehirde.

HIRSIZ

Vay erkekliğin haline.

KIZ

Gidip yalvaracağım, erkek etsinler beni. Ne olursam olayım, ama büyük şehirde erkek olayım.

ÜÇÜNCÜ MECLİS

(Evvelkiler, sonra Kefensiz)

(Kefensiz aralık duran büyük demir kapıdan çıkar. Terlemiştir, mendiliyle alnını siler, hiddetlidir)

KEFENSİZ

(İlerleyerek mecliste bulunanlara) Tuhaf şey yahu, hem kendileri yaparlar, hem kabahatlı biz oluruz. Saf mışım, aptalmışım, hemen herkese ve herşeye kanıyormuşum... **(Geri dönüp demir kapıya)** İyi ama bu kafa ile bu yüreği ben kendim seçmedim ki... Yine burada verdiler. Kusur niçin benim oluyormuş. **(Geri dönüp meclistekilere)** Böyle cevaplar hep de sonradan aklıma geliyor. İçerde bunu bulup bir türlü söyleyemedim. **(Dönüp demir kapıya)** Madem ki ümidiniz yok, beni neye tekrar geri yolluyorsunuz. Öyle hâdiselerle karşılaşırsam yapacağım yine aynı şey. Hâdiseleri hazırlayan siz, kabahatlı olansa ben. Adalet bunun neresinde. **(Meclis te bulunanlara döner).**

İHTİYAR

Kefensiz, oğlum, yapma! İsyan etmek iyi değil. Hakkında hayırlı olmaz.

KEFENSİZ

Ben isyan etmiyorum, hakkımı arıyorum. Öbür tarafta arayamam, burada arıyamazsın, bu hak denilen şeyi nerede ararsın.

İHTİYAR

Yapma, sonra yeni gidişte acısı çıkarılır.

KEFENSİZ

Zaten çıkarmışlar çıkaracakları kadar. Daha ne yaparlarmış.

İHTİYAR

Ne mi yaparlar. Çok çirkin bir erkek, yahut çok güzel bir kadın yaparlar. Ömrün boyunca rahat yüzü görmezsin.

KEFENSİZ

Vız gelir.

İHTİYAR

Çok fakir yaparlar maskara olursun. Çok zengin yaparlar kin ve hasetten göz açamazsın.

KEFENSİZ

Vız gelir.

İHTİYAR

Çok içli yaratılırsın, eziyet çekersin. Çok kalbsiz yaratılırsın, herkes senden nefret eder.

KEFENSİZ

Vız gelir dedik ya.

İHTİYAR

İmkân verir, talih vermezler.

KEFENSİZ

Vız gelir... Vız gelir... Vız gelir...

İHTİYAR

Hayat verir, sıhhat vermezler.

KEFENSİZ

Bir seferinde de hastalıktan geliriz, ne olacakmış.

İHTİYAR

Aşk verir, kudret vermezler.

KEFENSİZ

Çattık seninle belâya be... Ne geveze şeysin! Bu hepsinden kötü. Sahi yaparlar mı?

HIRSIZ

Bana bak, neler oldu içerde?

KEFENSİZ

Neye hep kendini öldürüyorsun diye çıkıştılar. Nasıl öldürmem dostlar, kıza söz verdim bir kere, dedim. Gülüp alay ettiler. Bir kız sevmiştim, o da beni sevdi. Fakat anası babası vermediler. Uğraş, çabala, yalvar, na-

file!.. Düşündük taşındık, kız ağlar durur. Hadi bari beraber intihar edelim dedik. Teklifi de ben yapmadım, kız yaptı. Doğrusu ben pek istekli de davranmadım. Sadece kabul ettim. İnsan ağlayan güzel bir kıza nasıl hayır der. Soğuk bir akşamdı. Bir sandal kiralayıp denize açıldık.

İHTİYAR

Bakın, yine deniz!

DİLENCİ

Eee, sonra.

KEFENSİZ

Sonrası, ben kendimi fırlatıp sulara attım. Derken kız...

FAHİŞE

Tabii kız da...

KEFENSİZ

Yooo... Kız arkamdan caydı.

FAHİŞE

Vay orospu vay...

KEFENSİZ

Ben buraya gelirken o çala kürek sahile gidiyordu.

FAHİŞE

Böyle erkek dostlar başına... Onbinde bir bulunmaz.

KIZ

Canım kurban sana.

FAHİŞE

Heyyy, yavaş gel... Otur bakayım oturduğun yerde.

HIRSIZ

Aptalın biri bu canım.

YALANCI

Aptallar arasında böylesi çıkmaz.

KILIBIK

Peki içerde ne istedin?

KEFENSİZ

Hiç bir şey.

KILIBIK

Canım, şu olmak isterim, bu olmak isterim demedin mi?

KEFENSİZ

Ne isterlerse yapsınlar. İşleri döndürüyorlar, dolaştırıyorlar, yine aynı kapıya çıkarıyorlar. Böyle olunca bence müsavi... Sütlerine havale.

FAHİŞE

Çocuklar, pek acıdım bu adamın haline.

KIZ

Benim de yüreğim yandı.

YALANCI

Doğrusu acınacak halde.

HIRSIZ

(Müstehzi) Ne demezsiniz!

FAHİŞE

Hani kalbi gibi yüzü de güzel.

KIZ

Gözleri tıpkı Süleyman'ın gözleri.

FAHİŞE

Doğrusu görür görmez sevdim. O da beni sevse yok mu ya!

KEFENSİZ

Ayy, yine mi sevmek lâkırdısı... Senin de anan baban var mı? Tabii istersem vermezler, tabii sen de ağlamaya başlarsın. Anlaşıldı, elveda dostlar.

FAHİŞE

İçeri girince ben bu seferki gidişte hep beraber olmamızı isteyeceğim çocuklar.

HIRSIZ

Nasıl hep beraber?

FAHİŞE

Aynı muhitte yaşayalım, birbirimizi tanıyalım. Siz de aynı şeyi isteyin.

İHTİYAR

Oooo, burada verilen sözün, orada hatırlanması mümkün olsa...

FAHİŞE

Canım hatırlamasak bile ona şimdi acıyan bizler, orada da elbet acırız. Göz, kulak oluruz. Bir delilik yapmaya kalkışınca önleriz.

KILIBIK

Bak bu doğru.

FAHİŞE

Söz mü?

(HEPSİ BİRDEN: «Söz. söz...»)
(Zil sesi)

İHTİYAR

Hadi bakalım, Hırsız sıra sende.

HIRSIZ

Başüstüne.

FAHİŞE

Kararımızı unutma.

HIRSIZ

Olur.

KEFENSİZ

Dur gitme, dinle beni. İçerde de ki, benim için, tekrar gitmeğe razı oluyormuş ama, şunu, şu yufka yüreği çıkarsınlar içimden, diyor de. Onun yerine isterlerse bir kaya parçası koysunlar, razıyım. Kadınlarla benim kanıma susamışlar kardeşim... Seviyorum, onlar da seviyorlar, fakat herkes yatağa giderken hadi bakalım biz doğru denize... Bunları böylece anlat, e mi?...

PERDE

İKİNCİ TABLO

(Tüccardan Hasan Çilingiroğlu'nun evinde yazı odası. Arka cephede evin dahiline açılan kapı. Solda, yandaki küçük odaya geçilen kapı. Sağda pencere. Herşey en pahalı cinsten. Belli ki hepsi teker teker alınmış. Fakat herşeyde zevksizlik ve karışıklık hâkim. Bir yazıhane, büyük bir kitaplık, koltuklar, koltukların ortasında alçak ve küçük bir masa. Masanın üstünde bir büyük vazo ve çiçekler. Duvarlarda yalnız bir tek resim var. Yaldızlı çerçeve içinde Hasan Çilingiroğlu'nun büyük boyda fotoğrafı. Bu yazı odasını aynı şekilde döşenmiş diğer yazı odalarından ayıran şey, büyük yazı masası üstündeki telefonların çokluğudur. Tam beş tane telefon görülüyor. Bunlarla beraber iki tane de gümüş resim çerçevesi vardır. Perde açıldığı zaman sahne boştur. Telefonlardan biri çalmağa başlar)

BİRİNCİ MECLİS

(Vale Ahmet, sonra Kadriye Çilingiroğlu)

(Ahmet girer, bu, birinci tablodaki köylü kızıdır. Siyah bir pantolon ve beyaz pamuklu ceket giymiştir. Ceketin altında beyaz yumuşak gömlek vardır. Ahmet her haliyle efemine bir tiptir. Konuşması, eğilip bükülerek yürüyüşü, hareketleri kadıncadır. İçeri girdiği zaman telefon zili kesilir. Gelir, telefonların başına dikilir, zil sesi tekrar başlar. Hangisinin çaldığını tayin edemez. Onun için makineleri açıp kapar, nihayet çalan telefonu bulur)

AHMET

Buyur efendim! Bay Hasan Çilingiroğlu'nun evi... Beyefendi henüz yatak odalarından inmediler efendim. Ben Vale... Şaka ediyorsunuz. Ne karo valesi, ne ispati... Hasan Çilingiroğlu'nun valesi Ahmet... Evet efendim, neredeyse teşrif ederler. Kim diyelim beyefendiciğim?

(Ahmet, bu sualine cevap alamamış olacak ki, dudağını bükerek ve omuzlarını silkerek telefonu kapar)

(Kadriye Çilingiroğlu girer. Bu, birinci tablodaki kılıbıktır. Sert, mütehakkim, erkek bir kadın tipi. Erkek gibi yürür, erkek gibi konuşur. Zaten kalın sesi de erkek sesini hatırlatır. Saçları erkek gibi kesilmiştir. Sırtında siyah bir tayyör vardır. Odaya girerken aynı zamanda giymekte olduğu eldivenlerin düğmelerini ilikler)

KADRİYE

Kimi arıyorlar?

AHMET

Beyefendiyi.

KADRİYE

Kim?

AHMET

Adını söylemedi, Anadolu şivesiyle konuşuyorlar.

KADRİYE

Niçin sormadın, sana kaç defa tembih edeceğim.

AHMET

Söylemedi hanımefendi.

KADRİYE

Yine leş gibi levanta kokuyorsun. Sana yüz kere söyledim, erkekler levanta sürmez. **(Ayağını yere vurarak)** Evimde istemem sinirime dokunuyor.

AHMET

Mademki istemiyorsunuz, artık kullanmam hanımefendi.

KADRİYE

Bana şuradan telefonla Melâhat hanımı ara...

AHMET

(Gülerek ve yılışarak) Hangi Melâhat hanımı?

KADRİYE

Sersem. Kaç tane Melâhat hanım var? Dâniş beylerin Melâhat hanımı. Niye gülüyorsun?

AHMET

(Toparlanarak) Gülmüyorum hanımefendiciğim.

KADRİYE

Bana böyle hitap etme, tüylerim diken diken oluyor. Hanımefendi de, kâfi!

AHMET

(Yazıhanenin arkasındaki levhada bulunan telefon numaralarına bakarak, telefonlardan birinde numaraları çevirmeye başlar) İşte Dâniş beylerin evi efendim. Ben Melâhat hanımefendiyi çağırayım mı, yoksa siz konuşur musunuz?

KADRİYE

Çağır.

AHMET

Alô, burası Hasan Çilingiroğlu'nun evi. Kadriye hanımefendi Melâhat hanımefendi ile görüşmek istiyorlar. **(Kadriye'ye)** Buyurun efendim.

KADRİYE

(Ahizeyi, Ahmet'in elinden alarak), Alô, **(Ahmet'e)** Ne bekliyorsun orada?

AHMET

(Yine yılışarak) Hiç efendim.

KADRİYE

Gidebilirsin. Hadi, sana söylüyorum... Git buradan.. **(Ahmet uzaklaşır, Kadriye onu gözleriyle takip eder, oğlan kapıdan çıkınca)** Alô, Melâhat, ben Kadriye... Kadriye ablan... Sana dargınım. Nasıl dargın olmam, neydi Şükriye'lerin çayında o Hamdiye denen inek karı ile samimiyetin. Sana yüz kere söyledim, o karıdan nefret ederim ben. Şimdi ne yapıyorsun? Sokağa mı çıkacaksın. Bana bak, hava serin, mutlaka bej mantonu

giymelisin, en kalını o. Öğleden sonra Şükran'ın gününe geliyor musun? O mavi elbiseyi giyme. Bütün göğsün meydana çıkıyor. Tabii ben de geleceğim. Akşama beraber döneriz. Size uğrarız, yahut bize geliriz. Oruvar cicim...

(Telefon kapanırken, Hasan Çilingiroğlu girer)

İKİNCİ MECLİS

(Kadriye — Hasan)

(Hasan, birinci tablodaki Hırsız'dır. Aynı açık göz, küstah ve fütursuz adam şimdi bize milyoner bir yeni zengin kılığında görülmektedir)

HASAN

Âdeta gözlerime inanamıyorum. Karım, bu kadar erken saatte sokak kıyafetiyle benim yazı odamda... Bu, ne hoş sürpriz.

KADRİYE

Zâtıalinizi bekliyordum.

HASAN

Şeref verdiniz. Bu beklenmedik tenezzüle sebep ne?

KADRİYE

Çünkü konuşacak şeylerim var.

HASAN

Sanırım bir haftadan beri ilk defa karşılaşıyoruz.

KADRİYE

Konuşacaklarım, pek mühim olmasaydı bu kadar acele etmeyecektim.

HASAN

Malûm... Birer kahve içer miyiz?

KADRİYE

Dur... Basma zile... O oğlanı mı çağıracaksın? İstemem, vazgeçtim.

HASAN

Ahmet'ten mi bahsediyorsun. Ne var çocukta?

KADRİYE

Zaten gözlerin görmezdi ama, şimdi büsbütün kör olmuşsun. Buram buram levanta kokuyor. Yürüyüşüne dikkat etmedin mi. Eeee ne anlıyorsun sen bunlardan!

HASAN

Hiçbir şey... Yine ahlâk hocalığına başlama. Temiz, eline çabuk, zeki çocuk. İşime yarıyor.

KADRİYE

Bir haftaya kadar bir yenisini bulup münâsip şekilde atlatacaksın.

HASAN

Sebep?

KADRİYE

Çünkü öyle istiyorum. Tahammül edemem.

HASAN

İyi ama...

KADRİYE

İtiraz dinlemem. Bunu geçelim. Bu küçük mesele... Şimdi asıl mühimine geliyorum.

HASAN

Ayy, daha mühimi mi var?

KADRİYE

(Müstehzi) Evet... Vakitsiz ölümüyle... Hepimizi mâtemlere garkeden sevgili arkadaşım Aziz'in bize bergüzarı, manevi kızımız Ayşe'den de gürültüsüz patırtısız ayrılacağız. Yani bu evi terkedecek.

HASAN

Kadriye, sen çıldırdın mı?

KADRİYE

Hayır çıldırmadım. Aklım her zamankinden daha fazla başımda.

HASAN

Yapamam. Her ne bahasına olursa olsun bunu yapamam. Senin mânasız kıskançlıkların uğruna ben Aziz'in hâtırasına bu kadar kötülük edemem.

KADRİYE

Aziz'in hatırası... Acaba sen böyle şey bilir misin? Kıskançlık diye işin rengini değiştirme. Bilirsin, seni

kıskanmam. Herkes kendi yolunda yürüyor. Yıllarca evvel böyle anlaştık. Ama gülünç olmak istemiyorum. Anlıyor musun, aynı çatı altında hem karını, hem metresini barındırmana müsaade edemem.

HASAN

Şimdi aklımı oynatacağım. Kadriye, senin ağzından çıkanı kulağın duymuyor. Mânevi kızım Ayşe benim metresim ha, aman yarabbi...

KADRİYE

Rol yapma... Farzedelim ki değil... Ama o kadar çok söyleniyor ki, ha olmuş ha olmamış, bence müsavi. Senin yüzünden ben eşimin dostumun suratlarına bakamıyorum. Evdeki uşaklar bile halimize bıyık altından gülüyorlar.

HASAN

Yahu Kadriye, sinirlerine biraz hâkim ol. Ben Ayşe'yi bu evden nasıl kovarım.

KADRİYE

Kov demiyorum. Sen münâsip bir şekil bulursun. Hattâ onunla münâsebetlerini kes de demiyorum. Buradan dışarda ne halt edersen et, umurumda değil. Yalnız kimse görmesin ve duymasın. Tek kişi duyarsa o zaman külâhları değiştiririz.

HASAN

Bir genç kızı bu azgın cemiyetin içine tek başına atmak düpedüz cinayet olur.

KADRİYE

Ah güzelim, duyan da seni vicdanlı bir adam sanacak. Cinayetlere rahmet okutan hareketlerin saymakla tükenmez. Hem ben tek kişi demedim. İstersen çift kişi at. Evlendir birisiyle... İkiniz birden kullanırsınız. Günümüzde böyle adam mı yok.

HASAN

Daha bu meseleyi görüşürüz. Hadi şimdi yalnız bırak beni. İşlerim var.

KADRİYE

Hasan, bilirsin ki benim şakam yok.

HASAN

Tehdit mi?

KADRİYE

Sendeki işe yatırdığım bütün paramı geri alırım ve boşanırım.

HASAN

İşte buna şantaj derler.

KADRİYE

Bu da kâfi gelmezse, yaptıklarını birer birer savcılığa ihbar ederim.

HASAN

Canım ne oluyorsun bu sabah sen? Konuşacağız dedik ya. Hadi git.

KADRİYE

Pekâlâ... Bugünlük bu kadar. Fehmi ne zaman hapisten çıkıyor?

HASAN

Hay Allah, bak tamamen unutmuştum. Bugün... Cuma değil mi bugün? Evet, tamam... Odasını hazırlatmalı...

KADRİYE

Ben şimdi tembih ederim. Bu çocuğun yakasını bırak artık, yetişir.

HASAN

Yooo, buna da karışamazsın ya. O benim süt kardeşim.

KADRİYE

Biliyorum. Bir insanın hayatta başına gelecek en büyük felâkete uğramış oğlancağız.

HASAN

Ama ne yaparsın ki, o memnun.

KADRİYE

Karaborsacılık yap, istifçilik yap, bu cemiyetin lânetlediği bütün suçları işle, sonra isim bu çocuğun ismi olsun. Sen para kazan, o hapiste yatsın.

HASAN

Canım o buna razı. Aramızda vazife taksimi yaptık.

KADRİYE

Yetişir artık Hasan, istemiyorum. Biraz erkek ol. Sinirlerimi bozuyorsun, senden iğreniyorum.

HASAN

(Müstehzi) Halbuki ben de beni ölesiye seviyorsun sanıyordum sevgilim. Hadi gitsene artık... Sabah sabah bütün cinlerimi başıma çıkarma. **(Zile basarak)** Ahmet.. **(Ahmet girer)**

ÜÇÜNCÜ MECLİS

(Evvelkiler, Sonra Ahmet)

HASAN

Bana bir kahve yap oğlum.

AHMET

Başüstüne efendim.

KADRİYE

Hadi ben gidiyorum. Dediklerimi unutma. Öğle yemeğinde yokum. Beni beklemeyin. **(Çıkar)**

AHMET

Avukat Sebatî bey dışarda bekliyor efendim.

HASAN

Söyle gelsin. Haa, kahveyi getirdikten sonra yukarı çık, Ayşe hanıma, kendisiyle görüşmek istediğimi söyle.

AHMET

Başüstüne.

(Telefon zili)

HASAN

(Telefonu açarak) Alo... Evet ben. **(Birden canlanıp harcketlenerek)** Muhlis sen misin. Ticaret Vekâleti Teftiş ve Murakabe Dairesi ne demiş. Piyasada pamuk ipliği azaldığı için hükümetten tevzie tabi tutulmasını mı istemiş. Muhakkak mı. Ne zaman yazmışlar tezkereyi. Dün mü? Numarasını aldınız mı? Bana bak, derhal adamlarını çağır, piyasadaki bütün pamuk ipliklerini toplayın. Muhasebeciden istediğin kadar para alabilirsin. Yetişmezse bana gelin. Yalnız mallar Topkapıdaki depoya gidecek, anladın mı? Bir tek orada yer var. Fiatın ehemmiyeti yok. Fakat sevkiyat mutlaka gece yapılacak. Dikkatli olsunlar. Hadi göreyim seni, Aslan Herif, başlarından ayrılma. **(Telefonu kapar)**

DÖRDÜNCÜ MECLİS

(Evvelkiler — Sonra Sebati)

(Avukat Sebatî girer. Bu birinci tablodaki Yalancıdır. Yalnız biraz kamburlaşmış, gözlerine de kelebek gözlük takmıştır. Koltuğunda siyah bir deri çanta vardır. Aynı ihtiyatlı yürüyüş, aynı garip tavırlar, aynı riyakârlık ve sırasında mübalâğa.)

(Ahmet kahveyi getirir, Hasan içmeğe başlar.)

HASAN

Gel bakalım Sebati Bey.

SEBATİ

Allah ömürler versen Beyefendimiz.

HASAN

Gel, gel otur. Otur şöyle karşıma. Sabah şerifler hayrolsun.

SEBATİ

Hayırlı günler, hayırlı işler beyefendimiz.

HASAN

Mersi. Fehmi bugün hapisten çıkıyor değil mi?

SEBATİ

Evet. **(Saatına bakarak)** Belki şimdi tahliye etmişlerdir bile.

HASAN

Ticarethaneyi bu oğlana devretmiş gözükmek doğrusu iyi oldu. Zeki adamsın.

SEBATİ

Ben zekâ ve dirayette ancak sizin kabiliyetsiz bir şakirdiniz olurum Beyefendimiz.

HASAN

Senden ve muhasebeci ile Muhlis'ten başka yazıhanede işini gücünü bilen yok değil mi? Sakın ha.

SEBATİ

Kabil mi efendim? İtimad buyurun.

HASAN

Başımızda Fehmi'yi alâkalandıracak müstacel bir yeni meselemiz var mı? Bir müddet hapishaneden dışarda dinlenseydi...

SEBATİ

Bir sütkostik işinden başka bir şey yok beyefendimiz.

HASAN

Peki, bu sütkostik stoku için neye sahte fatura yapmadık da başımıza bu belâyı açtık. Hani naylon fatura diyorlar piyasada...

SEBATİ

Çünkü mesele oldukça eski efendim. Fehmi beyefendi kalay işinden daha mahkûm olmamışlardı. Biz de biraz acemi idik. Alan firma yabancımız değildi. Üstelik malı çabuk elden çıkarmak istedik. Ama merak buyurmayın, onu öyle bir müdafaa edeceğim ki, adalet tarihlerine geçecek. **(Ayağa kalkıp jestlerle)** Muhterem Hakimim, makkemeniz ne soytarılar için bir sahne, ne malların teşhiri için bir vitrin, ne konferansçılar için bir akademi, ne nükteler teati eden işsizler için bir salon, ne de bir satranç kulübüdür. **(Hasan'a)** Nasıl Beyefendimiz. **(Muhayyel hakime)** Onun için kısa ve özlü konuşacağım. Gerçi garplı bir hâkim avukatlık hâkimlik kadar eski, fazilet kadar âsil, adalet kadar lüzumludur demekte ise de bizim hakimimiz o derece âdil, muk-

tedir ve anlayışlı, bizim dâvamız o kadar basit, âşikar ve bedihidir ki, huzurunuzu fazla işgale asla teşebbüs etmeyeceğim. İnsan Hakları Beyannamesinin iadesiyle Anayasamızın 405, 409, 515, 624 üncü maddeleri ve Millî Korunma Kanununun 98 nci maddesinin 2 nci bendi ile 71, 81, 83, 92, 94 üncü maddeleri müvekkilimin beraatını istemeğe yetecek ahkâmı fazlasıyla cami bulunmaktadır. Müvekkilim... Bir dakika onun şahsiyeti üzerinde duralım muhterem hakimim. Pascal diyor ki...

HASAN

Yetişir yetişir Sebati bey... Kuzum Allasen bu kanun maddeleri nasıl aklında kalıyor senin?

SEBATİ

Aklımda kalan bir şey yok beyefendimiz. Sadece aklıma gelen rakkamları sıralıyorum.

HASAN

Anlamadım.

SEBATİ

Milli Korunma Kanununda bu kadar madde dahi yoktur. Sanırım 70 küsur maddede biter.

HASAN

Ee şu halde.

SEBATİ

Mühim olan maddelerin kanunda bulunmaması değil, avukatın bunları birbiri peşisıra teredütsuz söyleyebilmesidır.

HASAN

Vallahi sen sand ğımdan da yaman adamsın Sebati Bey.

SEBATİ

Dediğim gibi ben ancak sizin talebeniz oluruz beyefendim.

HASAN

Haa yalnız bak Sebati Bey, söz aramızda... Senin bir hareketini hatalı buluyorum.

SEBATİ

Ne gibi efendim?

HASAN

Şu gibi ki, insanlar hapse girer, hapis yatar ve sonra çıkarlar. Kaybedilen bir şey yoktur. Fakat, hükme bağlanan ve mahkemenin kasasına giren para cezaları bir daha geri dönmezler. Anlıyor musun. Sen daha fazla onları azaltmağa gayret etmelisin. Fehmi nasıl olsa yatıyor.

SEBATİ

Beyefendimiz, yerden göğe kadar haklısınız. **(Ayağa kalkıp jestlerle)** Muhterem Hakimim, menfaat yoksa dâva da yoktur diyen Romalılar haklıdırlar. Ama Bacon, Eshop, Cresson, Çiçeron...

HASAN

Kâfi kâfi... Biz işlerimizden konuşalım. O ithal demiri meselesi ne vaziyette?

SEBATİ

Tevzi ve tahsis listelerini bekliyoruz Beyefendimiz.

HASAN

Bu listelerin gelmesi uyutuldu değil mi?

SEBATİ

Bütün gayretimiiz ona harcadık.

HASAN

Bugün kaç gün oldu?

SEBATİ

Kırk dört...

HASAN

Ne diyorsun.. Demek yalnız bir gün kaldı?

SEBATİ

Evet bir gün kaldı.

HASAN

Yarın da gelmezse?

SEBATİ

Gelmezse serbest olacağız.

HASAN

Mükemmel... Memnun oldum. Öbür sabah bu demirler satılmış görünmeli.

SEBATİ

Merak buyurmayın. Muhasebede naylon faturalar şimdiden hazırlandı. Sabahlara kadar üç kâtip çalışıyor. Serbest kalmamızdan bir saat sonra elimizde bir gram demir bulunmuyor gözükecek. Murakıp beylerin kantar içinde koşa koşa yazıhane kapısında içeri girdiklerini görür gibi oluyorum. Hiç istifimi bozmayacağım ve faturaları burunlarına dayayacağım. İşte böyle... **(Jestlerle)** Buyurun beyefendi, bizde kanunsuz iş, yalan, dolan yok. Biz de bu vatanın çocuğuyuz. Biz de bu milletin menfaatlerini kendi menfaatlerimizin üstünde tutarız. Kanun önünde bizim de boynumuz kıldan ince. Rica ederim oturun. Bir kahvemizi için.

HASAN

Sebati Bey sonra bana hatırlat, senin paranı arttıracağım.

SEBATİ

Allah ömürler versin beyefendimiz.

HASAN

Gel seninle içeri geçelim de makinada şu Almanya'ya yollanacak mektubun türkçesini yazalım. Sen sonra tercüme ettirirsin.

SEBATİ

Başüstüne beyefendimiz.

(Çıkarlar)

BEŞİNCİ MECLİS

(Ahmet, Sebati, Yakup Türksever)

(Yakup Türksever, birinci tablodaki dilencidir. Onu şimdi Trakyalı bir çiftlik sahibi olarak görüyoruz. Ayağında çizmeler elinde kamçı, hiddeti topuğunda bir adamdır. En ufak vesile ile parlamasına mukabil, bazan bir balon gibi söndüğü de olur. Tipik bir şeker hastasıdır.)

(Hasan'la yandaki odaya giden Sebati hemen çıkar. Yazıhane gözlerinde bir şeyler aramağa başlar. Bu sırada Ahmet girer)

AHMET

Yakup Türksever bey isimli bir adam beldi avukat bey...

SEBATİ

Bana bak oğlum benim ismim yok mu?

AHMET

Pek iyi bilmiyorum avukat bey. Galiba Sebati diyorlar.

SEBATİ

Uşaklar terbiyeli olmalı. Senin gibi terbiyesizler hiçbir yerde tutunamazlar. Sebati beyefendi diyeceksin.

AHMET

Olur, size de beyefendi deriz. Ama siz de önünüze gelene terbiyesiz demeseniz...

SEBATİ

İşte bir terbiyesizlik daha... Gelen nasıl bir adam?

AHMET

Eli kamçılı, çizmeli, zebellâh gibi bir şey. Korktum.

SEBATİ

Niçin gelmiş, kimi görmek istiyor?

AHMET

Beyefendiyi... Hasan beyi görmek isterim dedi.

SEBATİ

Peki öyleyse gelsin bakalım.

(Ahmet çıkar, Yakup sür'atle girer)

YAKUP

Hasan bey siz misiniz?

SEBATİ

Hayır beyefendimiz, bendeniz vekili umuru, avukat Sebati Hakkorur. Buyurun oturun.

YAKUP

Her yerde de bunu söylüyorlar. Oturmak şart mı? Ben oturmaktan hoşlanmam. Siz oturun.

SEBATİ

Peki siz bilirsiniz efendim. İşte ben oturdum. Emriniz.

YAKUP

Hasan Beyi istiyorum.

SEBATİ

Hasan bey şimdi burada yoklar beyefendimiz.

YAKUP

Nereye gitti. Orada yok, burada yok, nerede bu adam? Hep kaçıyor. Ama yakalayacağım.

SEBATİ

Lütfen emirlerinizi bana bildiriniz. Dediğim gibi ben vekili umuruyum. Her işine ben bakarım. Hem o kamçıyı da elinizden bıraksanız...

YAKUP

Niçin? Kamçınınsize ne zararı var. Suratınıza indirmedikçe hiçbir zararı yok. Var mı?

SEBATİ

Şimdilik yok ama beyefendimiz, iyi bir konuşma, malûmu âliniz, mutlak bir sulh ve sükûn içinde yapılır.

YAKUP

Ben sakinim.

SEBATİ

Bendeniz değilim.

YAKUP

Pekâlâ... Bırakalım, hattâ oturalım da... Dediğiniz olsun.

SEBATİ

Hah gördünüz mü? Hayvanlar koklaşa koklaşa, in-

sanlar konuşa konuşa anlaşırlarmış. Daha emirlerinizi bile almadım.

YAKUP

(Sakin ve halsiz) Sebati bey ben şeker hastasıyım.

SEBATİ

Vah vah... Geçmiş olsun Beyefendimiz.

YAKUP

Aslında Trakya'da çiftlik sahibiyim ama, hastalanalı beri İstanbul'da oturuyorum. Diyabetliler Cemiyetinin de idare heyeti âzasıyım.

SEBATİ

Müşerref oldum Beyefendi.

YAKUP

Bu hastalık beni yiyip bitiriyor. Ama ben bir şey yiyemiyorum ki, ona karşı koyayım. Ağzıma lokma girmiyor. Bütün yiyecekler yasak. Yemeye yemeye sinir namına bir şey kalmadı bende. İşte böyle herşeye parlayıveriyorum.

SEBATİ

Geçer geçer beyefendimiz, merak buyurmayın.

YAKUP

(Parlayarak) Çocuk mu kandırıyorsun? Hayır geçmez. Şeker geçmez. Geçmez diyorum.

SEBATİ

Geçmez beyefendi.

YAKUP

Sebati Bey, kısa konuşalım. Bizim derdimiz ensülin.

SEBATİ

Evet ensülin lâzımdır beyefendimiz.

YAKUP

Piyasada zırnık yok.

SEBATİ

Allah Allah. Ne olmuş bu ensülinlere?

YAKUP

Rivayetlere göre, bütün malı siz toplamışsınız.

SEBATİ

Biz mi. Aman ne iftira! Kat'iyyen aslı yok beyefendimiz.

YAKUP

Cemiyet beni size müracaata memur etti. Esman mukabilinde bu partiyi bize devredin diyoruz.

SEBATİ

Emin olun ki yalan.

YAKUP

Ama doğru çıkarsa karışmam.

SEBATİ

Hasan Beyefendi çoktan işten çekildi. Ticarethanesini de Fehmi Beye devretti. Gidip sorabilirsiniz.

YAKUP

Sebati Bey, siz iyi bir adama benzersiniz.

SEBATİ

Teveccühünüze teşekkürler ederim beyefendimiz.

YAKUP

Memlekette onbinlerce şeker hastası var. Bu adamların yegâne devası ensülin. Ensülin olmayınca sapır sapır dökülüyorlar. İnsanın yüreği ne kadar katı olsa dayanamıyor canım.

SEBATİ

Hakkınız var beyefendimiz.

YAKUP

(Hiddetli) Ben bunu kendime iş edindim. Bu ensülinleri mutlaka meydana çıkaracağım. Ya bizim cemiyete satarlar, yahut olacaklardan mesuliyet kabul etmem.

SEBATİ

Bu işte size yardım edeyim Beyefendimiz.

YAKUP

Müteşekkir kalırız.

SEBATİ

Bir dakika. **(Telefonlardan birini açar, numarayı çevirir)** Neresi. Fehmi Bey orada mı? Sen misin Fehmi Bey. Ben Sebati... Sebati... Avukat Sebati... Nasılsın... Elhamdülillâh... Biliyor musun piyasadaki ensülinleri kim topladı? Bilmiyor musun?... Canım bilmez olur musun? Adı sanı belli olmayan birtakım adamlar satış teklifi mi yapıyorlar. Mal ne kadar. 40 bin liralık bir parti mi... Ohh iyi yahu... Kaç para istiyorlar... Açıktan 150 bin lira mı. İnmiyorlar mı... Pekâlâ Fehmi Bey ben seni ararım. **(Yakub'a)** İşte ensülinler meydana çıktı beyefendimiz.

YAKUP

(Ayağa kalkıp kamçısını alarak) Pekâlâ Sebati Bey. Teşekkürler. Şimdi şu Fehmi Beyin adresi.

SEBATİ

Fehmi Beyin adresi mi? Ne yapacaksınız? Ben size iyilik yaptım. Pişman etmeyin beyefendimiz.

YAKUP

(Hiddetli) Adres, lâf dinlemem.

SEBATİ

Hayır verememem... Kat'iyyen..

ALTINCI MECLİS

(Evvelkiler — Hasan)

HASAN

(Girerek) Ne var, ne oluyor, bu gürültü ne?

SEBATİ

Beyefendi Diyabetliler Cemiyetinden gelmiş. Piyasadan toplanan ensülinleri arıyormuş. Kendisine iyilik edeyim dedim. Ensülinlerin izini buldum. Büyük parti... Açıktan 150 bin lira istediler. Bunun üzerine bana malûmat verenlerin adresini öğrenmek için tehdidi giriştiler.

HASAN

Niçin böyle yapıyorsunuz? Siz iyilikten anlamaz mısınız? Araya girdiği için kabahat bd herifte..

YAKUP

Siz galiba Hasan Bey olacaksınız... Bana bak kardeşim. Onbinlerce vatandaş ensülinsizlikten ölüyor.

HASAN

Ölür ya... Yüzbinlercesi de başka hastalıklardan ölüyor. Sana ne?.

YAKUP

İyi ama...

HASAN

Söyleyin, ölmesinler... Ölüm başka, ticaret başka şey... Sokakta aç insanlar var diye fırıncı sattığı ekmekleri bedava mı versin?

YAKUP

Yok, bu mantıktan anlamam ben. Bedava vermesin ama ölüm mahkûmlarından 150 bin lira haraç da istemesin. Vermezlerse. Veremezler. Verdirmiyeceğim.

HASAN

(Yazıhanesinin gözünden bir tabanca çıkararak) Bana bak, palavracı, defol git buradan... Bu ensülin işiyle alâkamız yok bizim. Kafa şişirme...

YAKUP

O tabancadan korkmam ben, adresi istiyorum.

HASAN

Veremeyiz. Meslek sırrıdır. Sen kendin bul.

YAKUP

Bulacağım. Hem de pek çabuk bulacağım.

HASAN

İyi ya, görüşeceğiz ama... Şu Fehmi Beyi ele geçirirsem allah şahidim olsun fena yapacağım.

HASAN

Ne istersen yap, fakat şimdi bizi rahat bırak.

(Yakup çıkar)

HASAN

Vay kerata vay... Zorbalıkla adam korkutacak.

SEBATİ

Benim biraz evvelki halimi görmeliydiniz Beyefendi. Herifin gözleri üstümde. Telefonda uydurma bir numara çevirdim. Beyoğlu'nda bir meyhane çıktı. O der burası meyhane, ben derim Fehmi Bey ensülinler nerde. Bir türlü anlaşamadık.

HASAN

Mektubun müsveddesi içerde hazır Sebati Bey... Sen makinede yazıver.

SEBATİ

Başüstüne beyefendimiz.

(Sebati çıkar)

YEDİNCİ MECLİS

(Hasan — Ayşe — Ahmet)

(Ayşe birinci tablodaki Fahişedir. Şimdi kıyafeti, hali, tavrı zengin bir aile kızınınki gibidir.)

AYŞE

(Girerek) Amca beni çağırtmışsınız.

HASAN

Evet Ayşe. Görüşülecek bir mühim mesele çıktı.

(Hasan kapıya doğru ayaklarının ucuna basa basa gider. Birden kapıyı açar. İçersini dinlemekte olan Ahmet salona düşerken muvazenesini güçlükle bulur.)

HASAN

Ulan serseri, ne yapıyordun orada?

AHMET

Bir şey yapmıyordum efendim.

HASAN

Bir şey yapmıyor muydun? Bir de utanmadan yalan söylüyorsun?

(Hasan bütün kuvvetiyle Ahmed'in iki yanağına iki tokat indirir)

HASAN

Bu sana ders olsun. Hadi bakalım marş... Bak daha duruyor.

(Ahmet kaçar)

HASAN

Korktuğumuz başımıza geldi Ayşe.

AYŞE

Ne oldu?

HASAN

Seninki ültimatomu verdi. Ayşe bu evden uzaklaşacak dedi.

AYŞE

Herşeyi biliyor mu?

HASAN

Bilmiyor ama, tahmin ediyor.. Dedikodular kulağına gelmiş.

AYŞE

Sen ne cevap verdin?

HASAN

Ne cevap vereceğim?... Savsaklamak istedim, fakat dayattı.

AYŞE

Kestirip atamadın mı? Korkak.

HASAN

Bunu söylemesi kolay. Evvelâ parasını çekip benden boşanacağını söyledi.

AYŞE

Daha iyi ya, yaparsa yapsın. Onun parasına ihtiyacın mı var?

HASAN

Evet ama, bu parayı bugün birden veremem. Hepsini mala yatırdım. Sonra...

AYŞE

Sonrası da mı var?

HASAN

Beni adliyeye ihbar edeceğini söyledi.

AYŞE

Kaltak, şantaj yapmış.

HASAN

Evet ama ihbar ederse hep beraber mahvoluruz. Bilirsin ki, yaparım derse yapar.

AYŞE

Peki şimdi ne olacak?

HASAN

Sana dışarda bir ev açmayı düşünüyorum. Sıraselviler'de buluştuğumuz garsoniyer var ama, hem küçük, hem de apartman münâsebetsiz. Bir başka yerde bir apartman dairesi...

AYŞE

Ben buradan ayrılmak niyetinde değilim.

HASAN

Hahhh gördün mü, daimâ en doğru hareketi bulup kararlaştırırsın. Skandal doğrusu parlak olur. Adliye koridorlarında hep beraber sürter dururuz. Adımız gazetelere geçer. Hele ihbarı da yaparsa işimiz iştir. Mutlaka 10-15 sene yerim. Peki sen ne olursun, düşünmüyor musun?

AYŞE

Hayır düşünmüyorum. Bende düşünce olsaydı kendimi sana teslim etmezdim. Metresin değil, karın olacaktım. Bana öyle vaad ettin.

HASAN

Ben vaadımdan caymış değilim ki... Fakat herşeyin

sırası var. Ayşe, kızım, biraz soğukkanlı ol. Bu evde oturmakta ısrar etmenin manâsını anlamıyorum. Düşün kü, burada kaldıkça sana gönlümün istediği hiçbir şeyi yapamıyorum. Burada nesin. Bir eski arkadaşımın yetim kalmış kızı. Bir sığıntı... Ne istediğin gibi giyinebiliyorsun, ne istediğin gibi başına buyruksun.. Halbuki senin niçin şahsına mahsus bir araban olmasın? Niye kürklerin, elmasların olmasın? Neye uşakların, hizmetçilerin bulunmasın?. Bunlara fazlasıyla lâyıksın.

AYŞE

Bütün bunları yapacak mısın?

HASAN

Elbette, derhal... Ama bir ufak pürüz daha var.

AYŞE

Nedir?

HASAN

Senin bir başkasıyla evli olman lâzım.

AYŞE

İşte bir bu eksikti.

HASAN

Bunu da seni düşünerek söylüyorum.

AYŞE

Mersi, bilirim çok düşünüyorsun..

HASAN

Seni, dedikodulardan korumak, yani işi kitaba uydurmak lâzım.

AYŞE

Böyle olunca dedikodu yapmazlar mı dersin?

HASAN

Yine yaparlar ama fazla ileri gitmezler. Çünkü yapacakların çoğu da aynı vaziyettedir. Yine bütün salonlar sana açık kalır. Bütün sosyetede itibarın bir hayli artar.

AYŞE

Demek beni biriyle evlendireceksin, sonra evime gidip geleceksin.

HASAN

Evet, hiçbir şey değişmiyecek. Bütün masrafları ödeyeceğim.

AYŞE

Ya kocam razı olmazsa.

HASAN

Bu teklife evet diyecek yüz kişiyi şimdi sayabilirim. Ne diyorsun Ayşe?

AYŞE

Düşüneceğim.

HASAN

Yok öyle uzun boylu vaktimiz yok. Prensip bakımından evet mi, sen onu söyle... Teferruatı sonra düşünürsün, başka çare yok yavrum.

AYŞE

Mademki öyle istiyorsun prensip bakımından evet. Ama şartlarım var. Dedim ya düşüneceğim. Başka bir söyleyeceğin var mı?

HASAN

Hayır. Yukardasın değil mi?

AYŞE

Evet.

HASAN

Beni öpmeyecek misin?

(Hasan yanağını uzatır, Ayşe isteksiz öperek çıkar)

SEKİZİNCİ MECLİS

(Hasan — Sebati — Fehmi ve Ahmet)

(Fehmi birinci tablodaki KEFENSİZ'dir. Aynı saf adam.)

SEBATİ

(Girerek) İşte mektup hazır efendim alıyorum.

HASAN

Pekalâ.

(Dışardan Fehminin sesi duyulur)

FEHMİ

Vay küstah vay, vay terbiyesiz vay. Çekil yolumdan be, çekilll. Fena yaparım.

(Fehmi arkasında Ahmet içeri girer. Ayağa kalkan Hasan'a ve Sebati'ye doğru ilerler, sonra birden kapıya dönerek Ahmed'e bağırmağa başlar.)

FEHMİ

Çilingiroğlu, demek yalnız senin efendinin soyadı. Çilingiroğlu Fehmi Bey diye bir adam bulunduğunu asla duymadın öyle mi? Aptal, sen hiç bir şey duymamışsın. Çilingiroğlu firmasının bir mektup kâğıdına, bir mektup zarfına olsun bakmadın mı. Piyasadan telefonlar bu evde kime ediliyor? Demir var mı, kalay var mı diye kime sorulur? Savcılar, polisler, Millî Korunma Müfettişleri, bekçiler, zart zurt kimi ararlar? Bunları hiç düşünmedin mi? Yazıhanede de tabelâdan tut, evraka kadar Fehmi adından geçilmez. Görmedin mi? Aptal, sen hiçbir şey görmemişsin.

(Fehmi geri döner. Valenin taklidini yapa yapa Hasan ve Sebati'ye doğru ilerler)

FEHMİ

Beni eve sokmak istemeyen bu sersemi nerede buldun Allahını seversen Hasan ağabey?.

HASAN

Kusura bakma Fehmi, yenidir. Gel bakayım gel Kocaoğlan... Gel bir kucaklaşalım.

(Hasan Ahmed'e başıyla işaret eder, Ahmet çıkar. Fehmi ve Hasan kucaklaşırlar.)

FEHMİ

Yeni olduğu anlaşılıyor ama canım, insan bir yere kapılandı mı biraz sorar, soruşturur. Hadi bakkala, kasaba, sütçüye, postacıya sormadı, karakola da mı uğramayı akletmedi. Beni tanımıyan polisle bekçi mi kaldı? Bir zahmet edip kimin en fazla ismi geçiyor diye adliye zabıtlarına baksaydı, hapishane defterlerine baksaydı, bu evden altı ayda bir elinde kelepçe törenle çıkarılan adam kimdir diye komşulara sorsaydı. **(Durur, bir saniye Hasan'a ve Sebati'ye dikkatle baktıktan sonra)** Ne o, siz artık tahliye günlerinde beni hapishane kapısında karşılayıp eve getirmekten de mi vazgeçtiniz?

HASAN

Fehmi affet, işler pek çok.

FEHMİ

Hadi senin işlerin çok, anladık, ya bu lâf ebesi. O neye gelmedi?

HASAN

Çok mühim bir işi vardı benimle. Mühim ve müstacel bir meseleyi müzakere ediyorduk.

SEBATİ

Beyefendimiz...

FEHMİ

Ben zâtıâlinizim beyefendiniz değilim. **(Hasan'ı işaretle)** Beyefendiniz o. Sen beni dinle de buradan çıkınca bir Millî Korunma Kanunu al, iyice oku. Sen beni başka maddeden müdafa ediyorsun, hâkim büsbütün başka maddeden mahkûm ediyor.

SEBATİ

Beyefendimiz, maddelerin ehemmiyeti yok, siz müdafaalara bakın.

FEHMİ

Sen deli misin adam, benim canıma okuyan maddeler...

SEBATİ

Beyefendimiz, kanunlar tadil edilir, maddeler gelir geçer, fakat müdafaalar kalır.

FEHMİ

Savcı madde söylüyor, hâkim maddeye bakıyor...

SEBATİ

Fakat efendim, ya müdafaalar.

FEHMİ

Biz maddeden içeri giriyoruz.

SEBATİ

Kerem buyurun, müdafaalar...

FEHMİ

Hadi oradan, çıldırtma beni... Şimdi müdafaalarından başlarım senin. Aptal...

HASAN

Fehmi, hiddetlenme, gel otur... Şöyle otur, bir cigara...

FEHMİ

Söyle de kapıda bekleyen taksinin parasını versinler. Yatağımı yorganımı da alıp taşısınlar.

SEBATİ

Ben şimdi söylerim beyefendimiz, emredersiniz, taşısınlar da bir iyi yerde muhafaza etsinler.

FEHMI

Ne o, bu muhafazadan kastın ne. Yoksa beni yine deliğe tıktırmağa niyetin mi var? **(Üzerine yürüyerek)** Söyle bakayım, sana ne oluyor, sen ne karışıyorsun? Yatağımdan yorganımdan sana ne. Herif yoksa benim oda hizmetçim misin? Sen onu da yapamazsın.

(Sebati sür'atle çıkar)

HASAN

Fehmi, çok sinirlisin bugün.. Biraz sakin ol.

FEHMİ

Sakin ol demek kolay Hasan ağabey. Bu seferki mahpusluk zorlu geldi. Hapishanede artık eski itibar sıfıra indi. Hem paramı alıyorlar, hem de ezâ cefâ edi-

yorlar. Katilerin itibarı var da benim yok. Önüne gelen karaborsacı diye üstüme yürüyor. Gardiyanlara o kadar tembih ettim, neden mahkûm olduğumu söylemeyin diye avuçla para verdim, yine duymuşlar. Ben bir daha oraya gitmem.

HASAN

Hamamı yaktırayım mı? Elbet çamaşır değiştirmek istersin. Benim gardrobu aç da istediğin bir takım elbiseyi al.

FEHMİ

İçeri girdiğim günden beri koğuşu ben silip süpürdüm. Hepsinin çaylarını, pişirip ellerine verdim. Para dediler, buyrun dedim. Yine de yaranamadım. Pis bezirgân diye önüne gelen hakaret etti.

HASAN

Ama işte hepsi gelip geçti. Çekilen unutulur. Seninle bu gece şöyle bir papaz uçuralım.

FEHMİ

Hasan Ağabey, bırak artık bu işleri.

HASAN

Biraz daha... Biraz daha... Sonuna geldik.

FEHMİ

Millet fena diş biliyor.

HASAN

Aldırma, sen neticeye bak.

FEHMİ

Ama sonu kötü olabilir.

HASAN

Ben kanundan ayrılmıyorum.

FEHMİ

Doğru, kanundan ayrılan benim. Onun için seni serbest bırakıp beni içeri tıkıyorlar.

HASAN

Fehmi, oğlum, dinle beni. Biraz daha dişimizi sıkacağız. Sen onların söylediklerine bakma, kabahat kanunlarda... Yoksa, biz namusumuzla ticaret ediyoruz. Söyle, kimsenin parasını çaldığımız var mı?

FEHMI

Yok.

HASAN

Kimsenin malını zaptettiğimiz var mı?

FEHMİ

Yok.

HASAN

Kimseyi bizim malları alacaksınız diye zorladığımız var mı?

FEHMİ

Sahi o da yok.

HASAN

Öyle ise kimden korkuyor, niçin üzülüyorsun.

FEHMİ

Ama ben içeri giriyorum.

HASAN

Doğru, doğru ama böylece sen de vazifeni yapıyorsun.. Bu dünyada herkesin bir vazifesi var. Sen içeri girmekle, ben de dışarda kalıp çalışmakla vazifemizi yapıyoruz. Bu vazifeler görülmezse para olduğu yerde çoğalmaz. Yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik. Ondan sonra ömrümüzün sonuna kadar rahat edeceğiz. Villâlarımız olacak, motorlarımız, otomobillerimiz olacak. Çiftliklerimiz olacak.

FEHMİ

İyi ama Hasan Ağabey bunlar oluncaya kadar ben piston gibi mütemadiyen içeri girip çıkacak mıyım?

HASAN

Dur kesme, sözümü bitireyim. Sen benim süt kardeşimsin. Süt kardeş ne demek, hakikî kardeşimden ayırmam seni. Ne kazanıyorsam, nem varsa yarısı senin. Yarın bana dua edeceksin. Ben çetin bir mücadeleye girmişim. El oğlu kıskanıp kinlenir. Bu mücadelede beni yalnız mı bırakacaksın? Benim kardeşimden yakın kimin var? Elbet beraber çalışacağız. Senin ticarete aklın erer mi?

FEHMİ

Vallaha sen de biliyorsun ki, hiç ermez.

HASAN

Ersin, çalış, gayret et. O zaman sen dışarda kal çalış, senin yerine içeri ben gireyim.

FEHMİ

Nasıl ağabey. Bu kadar mihnet çektiğimize göre, bari memnun musun?

HASAN

Fena değil, fena değil Fehmi. O kalay işi uğrunda altı ay yattın ama, 50 bin lira kazandık. Tabii 25 bini senin..

FEHMİ

Ama Hasan Ağabey altı ay pek çok. Günler geçmek bilmiyor.

HASAN

İçerde itibarın yok ama, sen dışardakine bak. Salonlarda şimdiden adın söyleniyor. Herkes senden saygı ile bahsediyor. Bütün kadınların ağzında senin adın.

FEHMİ

Şaka etme.

HASAN

İstersen bu akşam kulüp kulüp, salon salon dolaşalım da gör. Herkes sana bir kahraman muamelesi edecek.

FEHMİ

Evet ama, içerde altı ay, bir sene, üç sene... Yok ar-

tık dayanamam. Kat'i kararım bu. Bir kere daha hapishaneye girmem.

HASAN

(Fehminin yüzüne bir müddet dalgın dalgın baktıktan sonra) Fehmi:

FEHMİ

Buyur.

HASAN

(Kalkar, yazıhanenin üstündeki gümüş çerçevelerden birini alarak) Ayşe'nin bu yeni resmini nasıl buluyorsun.

FEHMİ

Bakayım, fevkalâde... Daha da güzelleşmiş. Vay has pa vay... Burada değil mi?

HASAN

Evet yukarda.

FEHMİ

Nasıl?

HASAN

İyi.

FEHMİ

Kadriye yenyem nasıl?

HASAN

O da iyi, kendi âleminde... Ayşe'yi sever misin Fehmi?

FEHMİ

Lâf mı bu, sevmez olur muyum. Biz beraber büyüdük sayılır, hem güzel, hem iyi kızdır.

HASAN

Kendisine parlak bir kısmet çıktı, evvelki gün geldiler.

FEHMİ

Yaa... Erken değil mi?

HASAN

Nasıl erken olur... Koskoca kız. Bunu niçin söyledin?

FEHMİ

Hiçç.. Yani adettir galiba... Öyle söylerler... Parlak dediğin kısmet kim?

HASAN

Bir doktor.

FEHMİ

Hiç de parlak değil. Beş on tanesi kazanıyor ama, binlercesi aç.

HASAN

Bir mühendis de istiyor.

FEHMİ

Kat'iyyen... Kız mes'ut olmaz. O herifin kafası rakkamdan başka bir şey almaz.

HASAN

Fehmi, yoksa sen Ayşe'yi seviyor musun?

FEHMİ

Ben mi, severim dedim ya..

HASAN

Öyle sevgi değil, ben aşktan bahsediyorum.

FEHMİ

Aşk mı, Ayşe'ye karşı mı? Yok deve..

HASAN

Hadi hadi doğru söyle. Benim gözümden kaçmaz.

FEHMİ

Hasan ağabey, böyle biçimsiz sualler nerden aklına geliyor Allahını seversen... Sevsem ne çıkar, sevmesem ne çıkar. Ayşe benim yüzüme bakar mı?

HASAN

Öyle deme, kadınlar hiç belli olmaz. Yapmayacakları münâsebetsizlik yoktur.

FEHMİ

Maşallah ben içeri gireli beri sen konuşmayı hayli ilerletmişsin.

HASAN

Fehmi..

FEHMİ

Buyur..

HASAN

Ayşe bu sabah bana bir itirafta bulundu.

FEHMİ

Ne gibi?

HASAN

Bu talip için kendisini biraz sıkıştırdım, seni sevdiğini söyledi.

FEHMİ

Ne söyledi. ne söyledi?

HASAN

Seni sevdiğini söyledi.

FEHMİ

Hasta mıydı, yoksa sarhoş muydu?

HASAN

Ne biri ne öteki.

FEHMİ

Öyleyse alay etmiştir.

HASAN

Gayet ciddîydi.

FEHMİ

Dur, dur... Bir saniye... Kafamı toplayayım. Şimdi yavaş yavaş tekrar söyle bakayım, ne dedi?

HASAN

Artık bu sözü saklayamam, Fehmi'yi seviyorum, ondan başkasıyla evlenmem dedi.

FEHMİ

Olur şey değil. Hakikaten kadınların yapmayacakları münâsebetsizlik yokmuş... Ulan benim nerem sevilir.

HASAN

Derhal bir nişan, bir yıldırım nikâhı... Ben taraftarım... Ha ne dersin?

FEHMİ

İçimde tuhaf bir gıcıklanma var. Kulaklarım uğulduyor. Ayaklarım yerden kesiliyor gibi. İnsan nasıl bayılır bilir misin ağabey?

HASAN

Hadi gel, yukarı odasına çıkalım. Bu işi konuşuruz.

FEHMİ

Yok yahu, gidemem ben. Kızın yüzüne nasıl bakarım. Ay beni mahcubiyetten öldürecek bu adam. Sahi sana, ben Fehmiyi seviyorum mu dedi?

HASAN

Hadi hadi nazlanma.... Elbet öyle söyledi.

FEHMİ

Hasan ağabey yaşadık, bak şimdi senin nasıl kulun kölen olurum. Mahpusluk şu kadar gözümde değil, gık demeden uğrunda on yıl yatarım. İstersen yüz yıl yatarım.

HASAN

Gel...

(Hasan Fehmi'yi elinden tutar, soldaki kapıdan çıkarlar, sahne bir saniye boş kalır.)

DOKUZUNCU MECLİS

(Ahmet — Ticaret Vekâleti Murakıbı — Sonra Sebati — Sonra Fehmi)

AHMET

İştem efendim, Beyefendinin çalışma odası burası. Evrak dolabı bu. Ama, yazıhanenin gözleri de kâğıtlarla, defterlerle dolu. Kitapların arasında da bir sürü kâğıt var. Bence hepsine bakmalı. Gizli şeylerin nereye saklandığı pek belli olmaz. Beyefendi dün sabah o kitapların arasını karıştırıyordu. Ben birden girince azarladı. Haa, avukatı da bir sıkı istintâk etmelisiniz. Onun çantası da kâğıtlarla dolu. Kendisi içerde. Bence her işin başı o. Çantayı mı getireyim, kendisini mi çağırayım?

MURAKIP

Şimdilik hacet yok.

AHMET

Bugün burada neler oldu, neler oldu. Anlatsam kahkahadan kırılırsınız. Beyefendi, metresi ile karısını bu evde bir arada idare etmek isterken hanım efendi işi açığa vurdu. Hoş, hanımefendi de bir âlem ya, o başka.. Kapıdan kelime kelime dinledim.

MURAKIP

Bunlar beni alâkadar etmez oğlum. Sen evvelâ dışardaki polis memurlarını bir yere oturt. Sonra da Fehmi Beyi bana çağır.

AHMET

Fehmi Beyi mi? Ay siz Fehmi Beyi mi arıyorsunuz?

MURAKIP

Tabi Fehmi Beyi. Yoksa yanlış mı geldik?

AHMET

Yok efendim, burada.. Beyefendinin kardeşi. Firmanın esas sahibi o imiş. Ama biliyor musunuz, tam gününde geldiniz. Dün gelseydiniz bulamayacaktınız.

MURAKIP

Niçin bulamayacaktık?

AHMET

Çünkü hapisten bugün çıktı. Berbat bir adam. Ben de ilk defa görüyorum. Bütün polislerle bekçiler kendisini tanırlarmış. Her altı ayda bir hapise tıkılırmış. Kendisini tanıyamadım diye bana bir çıkıştı ki, sormayın. Kaba herif...

MURAKIP

Tamam, işte onu arıyoruz. Hadi haber ver.

(Ahmet çıkar, Sebati yan kapıdan başını uzatır)

SEBATİ

Affedersiniz, kimi bekliyorsunuz sorabilir miyim?.

MURAKIP

Siz Fehmi Bey misiniz?

SEBATİ

Hayır ben Sebati kulunuz, avukat.

MURAKIP

Haa, memnun oldum, şu her işin başı olan meşhur avukat.

SEBATİ

İltifat buyuruyorsunuz efendim, şöhretimiz biraz vardır ama, yine de mübalâğa ediyorsunuz.

MURAKIP

Ben Ticaret Vekâleti murakıplarından Cemal. Elimde bir arama emri var. Polis memurları da dışarıda.

SEBATİ

Ya öyle mi? Müşerref oldum beyefendi. Acaba hangi iş için, sorabilir miyim?

MURAKIP

Suskostik işi için... Defterlere bakacağız. **(Saatına bakarak)** Şimdi yazıhaneniz de basıldı.

SEBATİ

Beyefendi, af buyurun bana hitap şeklinizden bir yanlışlığa düştüğünüzü anladım. Bendeniz Hasan Beyefendinin Avukatı ve vekili umuruyum. Halbuki siz sanırım Fehmi Beyi arıyorsunuz. Yazıhane Hasan Beyin değil onun yazıhanesidir.

MURAKIP

Evet ben Fehmi Beyi arıyorum.

SEBATİ

İşte geldiler efendim. Ben sizi yalnız bırakayım.

(Fehmi girer, neşelidir, sevinçle ellerini uğuşturur. Sebati çıkar.)

FEHMİ

Buyrun efendim, hoş geldiniz. Şöyle istirahat buyurunuz.

(Fehmi yazıhanenin başına oturur, Ayşe'nin resim çerçevesini eline alır. Gülerek bakarken dalgın konuşur)

FEHMİ

Emriniz..

MURAKIP

Sudkostik partisi için geldik.

FEHMİ

İyi ettiniz... Amma garip isim ha... Demek böyle bir parti varmış...

MURAKIP

Varmış efendim. Öyle diyorlar.

FEHMİ

Siz bilmiyor musunuz?

MURAKIP

Araştırıyoruz.

FEHMİ

Kayıp mı etmiştiniz?

MURAKIP

Onun gibi bir şey.

FEHMİ

İyi ediyorsunuz. Fakat kardeşim benim siyasetle alâkam yok ki. Yanlış kapı çaldınız...

MURAKIP

Şaka etmeyin.

FEHMİ

Vallahi yok. Ömrümde bir gün olsun bir partinin kapısından bakmış adam değilim. Hoş bakacak vaktim de olmadı ya.

MURAKIP

Beyefendi, çok şakacısınız. Bu parti o partilerden değil. Hem vaktimiz dar.

FEHMİ

Çok anlayışlısınız, benim de öyle..

MURAKIP

Ben Ticaret Vekâleti murakıplarından Cemil... İşte arama emri... Polisler de dışarda...

FEHMİ

Ne diyorsunuz, ayy siz şey misiniz. Yine mi siz... İnsaf yahu.. Daha bugün hapisten çıktım. Nerden koku aldınız. İnsana biraz nefes aldırın.

MURAKIP

Affedin, biz de emir kuluyuz, vazife.

FEHMİ

Ne işi için dediniz? Aklımda kalmadı.

MURAKIP

Sudkostik işi.

FEHMİ

Sudkostik mi? Allah Allah o da neymiş?

MURAKIP

Yapmayın.

FEHMİ

Birşey yaptığım yok.

MURAKIP

Nasıl bilmezsiniz?

FEHMİ

Ben mi, bilmez olur muyum.

MURAKIP

Şu halde..

FEHMİ

Sadece unutmuşum. Neydi?

MURAKIP

Sudkostik.

FEHMI

Haa... Meşhur sudkostik canım... Kim bilmez. Evet, sudkostik işi için geldiniz, peki burada ne yapacaksınız?

MURAKIP

Araştırma yapacağız. Anahtarları.

FEHMİ

(Yazıhanenin gözlerini açıp kapayarak.) İşte hepsi açık, buyurun.

MURAKIP

Evrak dolabını...

FEHMİ

O kilitli mi? **(Gidip bakarak)** İşte o da açık.

MURAKIP

Mersi.

FEHMİ

Durun, işe başlamadan size bir şey soracağım. Ne işiydi iş?

MURAKIP

Allah allah, yine mi unuttunuz... Sudkostik işi..

FEHMİ

Haa, bu sudkostik işinin tahkikatı daha ne kadar sürer?

MURAKIP

Valla efendim pek belli olmaz.

FEHMİ

Yani ben ne zaman tevkif edilirim?

MURAKIP

Ehh suçlu çıkarsanız en azından bir iki haftalık iş..

FEHMİ

(Ferahlamış) Ara kardeşim ara, babanın evi gibi

ara... Sıkılma, rahat et... İki üç haftada insan on defa evlenir. Hay allah, kızın beni sevdiğini nasıl da farketmedim. Nah kafa... Kuzum murakıp bey, çok oluyorum ama, bir sual daha... Bu sudkostik ne işe yarar. Yenir mi yenmez mi?

MURAKIP

Sabun sanayiinin en lüzumlu ham maddesi...

FEHMİ

Bulursanız bana da gösterin, ne olur.... Ulan Hasan ağabey, hazırla bakalım şimdiden sabunları.. Hapishanede herkes kalıp kalıp isteyecektir.

P E R D E

ÜÇÜNCÜ TABLO

(Fehmi ve Ayşe evlenmişlerdir. Fakat nikâh günü tevkif edilmiş olan Fehmi hapistedir. Onların Sultanahmet'te yeni bir apartmanın dördüncü katındaki evlerindeyiz. Oturma salonu. Salonda iki kapı var. Biri evin dahiline, diğeri sokak kapısına giden koridora açılıyor. Mevcut iki pencereden biri evin arka cephesine, diğeri yan cepheye bakmaktadır. Salon, güzel ve rahat bir şekilde döşenmiştir.)

BİRİNCİ MECLİS

(Fehmi — Jandarma — Sonra Hizmetçi)

(Perde açıldığı zaman salonda 50-55 yaşlarında bir hizmetçi kadını toz alırken görürüz. Kapı zili. Hizmetçi açmağa gider. Sahne kısa bir müddet boş kalır. Sonra Fehmi, arkasında jandarma girerler. Hizmetçi bir müddet sonra onları takip eder. Fehmi'nin elleri kelepçelidir. Fakat kelepçeleri, üstlerine pardesüsünü attığı için görmeyiz. Fehmi evi ilk defa gördüğü için herşeye karşı mütecessis, fakat memnundur.)

FEHMİ

Güzel... Pek güzel. Doğrusu beğendim. Rahat bir salon olmuş. Şu kadere bak. Allah böyle bir ev versin, senin ömrün hapishane koğuşunda geçsin. **(Koltuklardan**

birine oturup kalkar) Ne de yumuşak. İnsan âdeta huylanıyor. Bakalım bir de manzaraya... Ohh, manzara dehşet... Taâ Adalara kadar alıyor. Ya bu pencere? Bunun da manzarası güzel. **(Jandarmaya)** Gel bak... Bak bak, ama bakmalısın. İşte burası binanın arka tarafı. Bak, kaçmak için yangın merdiveni falân yok. Yüreğin rahat etsin. Var mı?

JANDARMA

(Bakarak) Yok.

FEHMİ

Tamam.. **(Ellerini uzatarak)** Çıkart şimdi şu kelepçeleri bakalım. Git aşağıda kapıcının yanında bekle.

JANDARMA

Olur ama, saatı unutma beÿ... Ancak 20 dakikamız var. Sonra mahkemeye yetişmek zor olur.

FEHMİ

Gözünü seveyim, ben şimdi kendimde değilim. Baktın ki gelmiyorum, dayan kapıya.

JANDARMA

Olur. **(Kelepçeleri çıkarıp cebine koyarak)** Hadi eyvallah...

(Jandarma çıkar, hizmetçi kadın girer)

FEHMİ

Ne vaklt taşındınız siz buraya..

HİZMETÇİ

Bugün haftası.

FEHMİ

Sen bu eve kapılanalı çok oluyor mu?

HİZMETÇİ

Yoo... Onbeş gün ya var ya yok..

FEHMİ

Adın ne?

HİZMETÇİ

Hatice.

FEHMİ

Demek Hanımefendi sokakta?

HİZMETÇİ

Evet.. Berbere gitti. Saçını kestirecek. Ben zorladım. Papaza döndü. İki saate kaimaz gelirim dedi. Ehh, iki saat da dolmak üzere.

FEHMİ

Demek Beyefendi seyahatte?

HİZMETÇİ

Evet, öyle dediler. Ben kendisini hiç görmedim. Nikâhlandığı günün akşamı daha gerdeğe girmeden dünyanın tâ öbür ucuna hareket etmiş. Gelmesi de uzun sürecekmiş. Sen kendisini tanır mısın?

FEHMİ

Tabii tanırım ya.. Çok iyi tanırım.

HİZMETÇİ

Hanım bir methediyor, bir methediyor ki,

FEHMİ

Allahsen.

HİZMETÇİ

Yakışıklı adammış.

FEHMİ

Yok canım değildir.

HİZMETÇİ

Sen mi bileceksin, hanım mı bilecek?

FEHMİ

Tabii hanım bilecek.

HİZMETÇİ

Bir de iyi kalbi varmış ki, sorma..

FEHMİ

Bak bu doğru.. Ne çekiyorsa zaten ondan çekiyor.

HİZMETÇİ

Ne çekiyor?

FEHMİ

(Toparlanarak) Pardon, ne çekecek? Çeker mi o? Lâf gelişi söyledim.

HİZMETÇİ

Öyle ya.. Ev güzel, hanım güzel, para bol... Keşke herkes böyle çekse...

FEHMİ

(İçini çekerek) Doğru.

HİZMETÇİ

Ama bence zâlimin biri.

FEHMİ

Neye?

HİZMETÇİ

Karısı ona böyle hasret de, ne olur be Allahın kulu, gelemediğine göre bâri bir mektup yaz..

FEHMİ

Belki gittiği yer mektup yollanacak yer değildir.

HİZMETÇİ

Nasıl yermiş o öyle? Beni aptal yerine koyma. Ruhsuz, hissiz, odun gibi bir adam.

FEHMİ

Affetmişsin sen onu, değildir.

(Fehmi kalkıp evvelâ halıyı, sonra perdeleri muayene eder.)

HİZMETÇİ

Kuzum Allahsen, sen koltukçu musun?

FEHMİ

Öyle gibi.

HİZMETÇİ

Alacağını falan mı almağa geldin?

FEHMİ

Ya ya..

HİZMETÇİ

Peki o yanındaki jandarma ne oluyor?

FEHMİ

Arkadaş.

HİZMETÇİ

Anladım.

FEHMİ

Ev güzel döşenmiş doğrusu.

HİZMETÇİ

Hanım da çok beğeniyor.

FEHMİ

İşte şu koltuk hanımın, şu da beyin olacak. Hanım şu koltukta bebeğine patik örecek. Bey bu koltukta oturup onu seyerdecek. Çocuk yerde oynayacak. Yaa tabi bir bebekleri olacak.. Rahat, gürültüsüz, kaygusuz yaşayacaklar. Geceler onların.. Gündüzler onların..

HİZMETÇİ

İnşallah.

FEHMİ

Maviş, hanimiş kızım, maskara gel bakayım.

HİZMETÇİ

A... A... ne oluyorsun ayol? Kiminle konuşuyorsun?

FEHMİ

Ben mi, hiç hiç... Hani insan hayal kurar ya...

HİZMETÇİ

Ama belki de sen haklısın, günahına girmeyelim, adamcağız belki pek uzağa gitmiştir. Mektup yazmağa da eli değmiyordur.

FEHMİ

Herhalde öyle olacak.

HİZMETÇİ

Hanım burada, bey tâ cehennemin bucağında.

FEHMİ

Hem de nasıl Cehennem.

HİZMETÇİ

İkisi de genç ayol, birleşmeden ayrılmışlar. Revâ mı bu?

FEHMİ

Değil tabiî, ama ne yaparsın kanun.

HİZMETÇİ

Kanun mu? Ne kanunu?

FEHMİ

Millî Korunma.

HİZMETÇİ

Anlamadım. Ne alâkası var?..

FEHMİ

Anlamazsın ya.. Nerden anlayacaksın? İçindeyim de ben bile anlamıyorum.

HİZMETÇİ

Ben doğrusu hanıma acıyorum. Sabah ağlar, akşam ağlar.

FEHMİ

Ağlıyor mu? Ne diyorsun? Yok bu doğru değil, tenbih de etmiştim.

HİZMETÇİ

Tembih mi etmiştin?

FEHMİ

Zavallıcık.

HİZMETÇİ

Gece gündüz evde. Biz ikimiz burada baş başa çile dolduruyoruz. Lâf da dinlemiyor. Çık hanımcığım, çık biraz hava al diyorum, ama inadım inat.

FEHMİ

Vah biçâre.

HİZMETÇİ

Keder bastı, gönlü karardı, bayağı bir haftada soldu sarardı.

FEHMİ

Sus söyleme... Söyleme... Yüreğim parçalanıyor.

HİZMETÇİ

Varsa yoksa Beyefendi.

FEHMİ

Ah iki gözüm.

HİZMETÇİ

Hep onun lâkırdısı.

FEHMİ

Ah evlâdım.

HİZMETÇİ

Zararı yok, hep onun lâkırdısını etsin ama, sonunda ağlamağa başlamasın.

FEHMİ

Off Allahım, buna dayanılır mı, sen sabır ver.. **(Mendiliyle gözlerini siler.)**

HİZMETÇİ

Ne oluyorsun ayol, sana ne? Pek yufka yürekli seymişsin sen de.

FEHMİ

Öyleyimdir öyle.. Sen bana bakma.

HİZMETÇİ

Koltukçular öyle ince adamlar olmaz ama..

FEHMİ

Sen bilmiyorsun içlerinde neler var?

HİZMETÇİ

Doğru... Benim rahmetli kocam da koltukçuydu.

FEHMİ

Demek meslekdaşmışız..

HİZMETÇİ

Onun için sana kanım kaynadı.

FEHMİ

Eksik olma..

HİZMETÇİ

Koltukçular ince adam olmaz dedim ama, rahmetli başkaydı.

FEHMİ

Demek o da benim gibiymiş..

HİZMETÇİ

Ne münâsebet. Sen onun eline su dökemezdin.

FEHMİ

Gördün mü? Bir daha koltukçuların aleyhinde bulunma öyleyse.

HİZMETÇİ

Haklısın.

FEHMİ

Hanımın amcası hiç gelmedi mi bu eve?

HİZMETÇI

İki defa geleceğim diye haber yolladı, fakat gelmedi. Bugünlerde gelir herhalde..

FEHMİ

Yok ama doğru değil, yalnız bırakmamalıydı..

HİZMETÇİ

O adama da bir türlü ısınamadım gitti.. Bizim hanıma bir tuhaf bakıyor.

FEHMİ

Saçma, uyduruyorsun. Amcası yahu, nasıl bakacak?

HİZMETÇİ

Hangi amcası? Babasının arkadaşıymış... Her neyse...

(Kapı zili.)

HİZMETÇİ

Hah işte hanım olacak.

FEHMİ

Nihayet!..

(Hizmetçi çıkar, Fehmi sabırsızlıkla ayağa fırlar, dışardan Yakub'un sesi duyulur.)

İKİNCİ MECLİS

(Fehmi — Yakup)

YAKUP

(Dışardan) Yazıhaneye giderim evde derler, eve gelirim, seyyahatte, vay namussuz herif vay.. Nasıl kaçıyor! Zararı yok, karısını bekleyeceğim.

(Yakup içeri girer, kamçısı yine elindedir. Fehmiyi görünce biraz duraklar)

YAKUP

Merhaba..

FEHMİ

Merhaba..

YAKUP

(Kamçısını çizmelerine vura vura odayı arşınlıyarak) Alçak herif, rezil, pespaye... Mezar soyucu. **(Durur, Fehmi'ye bir saniye bakar)** Merhaba..

FEHMİ

(Dalmıştır birden silkinir) Merhaba..

YAKUP

(Gezinmeğe devam ederek) Ah bir elime geçirsem seni yok mu, nasıl dişlerini dökeceğim, nasıl barsaklarını deşeceğim, nasıl boğazını sıkıp, nefesini keseceğim.

FEHMİ

Vay vay vay, yandı adam..

YAKUP

Bir şey mi dediniz?

FEHMİ

Hiç, yandı adam dedim.

YAKUP

Yanmak, onun için ölümlerin en güzeli olur. Onu kazıklamalı.

FEHMİ

Off..

YAKUP

Ağzına erimiş kurşun akıtmalı.

YAKUP

Ayy ayy ayy..

YAKUP

Etlerini dağlayıp cımbızla yolmalı... Kerpetenle tırnaklarını sökmeli.

FEHMİ

Eyvah..

YAKUP

Zalim, canavar..

FEHMİ

Kuzum efendim, ne yaptı bu adam?

YAKUP

Ne mi yaptı, şahsî menfaatı uğruna 10 binlerce kişiyi ölüme sürükledi.

FEHMİ

Vay alçak vay..

YAKUP

Kadınları, erkekleri, ihtiyarları hasta yataklarından çıkarıp haraç istedi.

FEHMİ

Vay namussuz vay..

YAKUP

İlâç çaldı, ilâç.. Bütün hastaların bel bağlayıp şifa umdukları ilâçları çaldı.

FEHMİ

(Bağırarak) İnsafsız, merhametsiz, köpek.. Yok yook böylesine o anlattığınız işkenceler hafif gelir. Başka, daha korkunç bir ölüm şekli bulmak gerek.

YAKUP

Onu azgın atların kuyruklarına bağlayıp yerlerde sürükleye sürükleye parçalatmalı.

FEHMİ

Az gelir..

YAKUP

Kızgın millerle gözlerini oymalı, balyozlarla mafsallarını kırmalı.

FEHMİ

Az gelir, az.. Kuzum Beyefendi şunun ismini söyle de ben de önüme gelen yerde ilân edeyim. Bütün milleti namussuzun yüzüne tükürteyim.

YAKUP

Bir karaborsacı... Karaborsacıların en karası... Fehmi Çilingirioğlu...

FEHMİ

Efendim, efendim, anlamadım.. Ne dediniz?..

YAKUP

Fehmi Çilingiroğlu dedim.

FEHMİ

Ayy siz onu görmeğe mi geldiniz?

YAKUP

İşte burası onun evi. Haftalarca aradıktan sonra nihayet buldum. Beyefendi seyyahatteymiş. Kim yutar? Nihayet izini keşfettim ya.. Elbet kendisini de yakalayacağım.

FEHMİ

Yok yahu, dur bakalım, yanlışlık olacak. Aradığınız adamın o olduğuna emin misiniz?

YAKUP

Hem de nasıl? Bir kişi on kişi söylemedi, yüz kişi... Bin kişi... Elimde deliller var. Ah kerata... Ah namussuz... Ah vicdansız bezirgân... Bak sana neler yapacağım. Şu tabancayı çekeceğim **(Tabancasını çekerek)** Gözünün yaşına bakmadan...

FEHMİ

Hey, ne yapıyorsun? Namluyu başka tarafa çevir! Dur kardeşim dur. Biraz soğukkanlı ol, biraz makul ol. Yapacağın şeyler pek müthiş... Eğer adam günâhsızsa, sonra vicdan azabı çekersin. Sen vicdan âzabı nedir bilir misin? Korkunçtur, korkunç... Allah kimseye vermesin.

YAKUP

Vicdan âzabının bu işte yeri yok. Asıl sen söyle, ensülinsiz kalan şeker hastaları neler çekiyorlar, ondan haberdar mısın?

FEHMİ

Bey kardeşim, ben bu adamı tanırım, hiç de sandığın gibi değildir.

YAKUP

Zaten şüphelenmiştim. Suratın da hiç hoşuma gitmedi. Öyle adamın böyle ahbabı olur. Kimsin sen? Çabuk söyle!.

FEHMİ

Ben kim miyım? Koltukçu... İstersen hizmetçiye sor. Canım nene lâzım benim kim olduğum senin? Sen şöyle otur, otur otur da sükûnet bul... Sonra anlat bana.

YAKUP

(Oturarak) Neyi anlatayım?

FEHMİ

Ben bu işlerin yabancısıyım... Yani nè olmuş?

YAKUP

(Yorgun, çökmüş) Piyasadaki bütün ensülinleri bu adam toplayıp istif etmiş. Biz şeker hastaları ilâçsız kaldık. Diyabetliler Cemiyeti pazarlığa girişti, alçak herif açıktan 150 bin lira istedi.

FEHMİ

Bak gördün mü, işte yanlışlık burdan başlıyor. Vallahi haberim yok.

YAKUP

Haberin mi olacaktı?

FEHMİ

(Toparlanarak) Tabii olmayacaktı. Yani duymamıştım manâsına haberim yoktu diyorum. Ey devam et..

YAKUP

Bak yine başladı. Duruyor duruyor bir baş dönmesi, bir halsizlik... İşte böyle kolumu kanadımı kırıyor.

FEHMİ

Bunun ilâcı...

YAKUP

Sadece ensülin.. Benden beterleri de var.. Gözleri kör olanlar mı istersin, ağzı burnu çarpılanlar mı, yoksa birden komaya girip ahreti boylayanlar mı? Yalnız bizim cemiyete kayıtlı 10 binden fazla şekerli var. 10 bin hasta bu alçak herifin oyuncağı oldu. Ya 150 bin lira, ya ölüm.. Bulamadık. İnsan bu namussuzu nasıl boğazlamak istemez?

FEHMİ

Dur bakalım dur, hemen yine boğazlamaktan bahse başlama... Bir çare düşünüyorum.

YAKUP

Sakın ona merhamet etme. Kazıklamalı..

FEHMİ

Dur be yahu.. Korkutup zihnimi karıştırma.. Elbet bir şey yapacağım.

YAKUP

Sen mi, ne yapabilirsin?

(Kapı zili, dışarda müphem konuşmalar)

FEHMİ

Dur bakayım. Bir dakika.. **(Dışarısını dinleyerek)** Değil, erkek sesi. **(Bağırarak)** Hatice Hanım... Hatice Hanım...

ÜÇÜNCÜ MECLİS

(Yakup — Fehmi — Hizmetçi)

HİZMETÇİ

Direk direk bağırma... Sabırlı ol biraz, geldim. Ne var?

FEHMİ

Kim geldi?

HİZMETÇİ

Hanımın amcası Hasan Bey.

FEHMİ

Hah tamam.. İyi zamanda geldi. Talihleri var.

HİZMETÇİ

Yanında bavullar da getirdi. Salonda bir koltukçu ile bir eli kamçılı adam var dedim. İçeri geçti. Haa koltukçu rahmetli kocama benziyor, demeyi de unutmadım.

FEHMİ

(Yakub'a) Bak Arslanım, şimdi sen ne yapacaksın? Buradan çıkıp git yarım saat sonra, bir saat sonra dön geri gel. Beni burada bulamazsan bile namına bir mektup bulacaksın. Hatice Hanıma bırakacağım. Bu mektup sanırım derdine deva olacaktır.

YAKUP

Hiç sanmıyorum. Bu işte bir bit yeniği var.

FEHMİ

Canım ne kaybedersin? Aradığın adam burada mı?

YAKUP

Yok..

FEHMİ

Bu ev durduğu yerden kaçar mı?

YAKUP

Kaçmaz..

FEHMİ

Ee şu halde? Sana çare bulacağım diyen bir ada-

mın neye sözünü dinlemezsin. Ummadığın taş baş yarar.

YAKUP

Bakalım. Peki, dediğin olsun. Ama yarım saat sonra buradayım.

FEHMİ

Gel gel... Bir müjde alacaksın.

YAKUP

Eyvallah.

FEHMİ

Eyvallah.

(Yakup çıkar.)

FEHMİ

(Hizmetçiye) Şimdi bana hanımın amcasını çağır.

HİZMETÇİ

Hanımın amcasını mı çağırayım? Ayol o âzametli adama bunu nasıl söylerim. Seni koltukçu çağırıyor dersem dünyada gelmez.

FEHMİ

Gelecek.

HİZMETÇİ

Peki hatırın için denerim.

FEHMİ

Ona bir jandarma ile beraber gelen adam seni arıyor de.

HİZMETÇİ

Al bir tuhaf lâkırdı daha..

FEHMİ

Canım ben buraya yanımda jandarma ile gelmedim mi? Neye tuhaf lâkırdı oluyormuş.

HİZMETÇİ

Eğer sen de koltukçu isen ben akşama sağ selâmet çıkmıyayım. Çağırıyorum.

DÖRDÜNCÜ MECLİS

(Fehmi — Hasan)

HASAN

(Girerek) Aaa, Fehmi sen misin? Nerden çıktın ayol? Gel gel bakayım, kucaklaşalım.

FEHMİ

Kucaklaşalım ağabey. Merhaba..

(Kucaklaşırlar)

HASAN

Hoş geldin.

FEHMİ

Hoş bulduk.

HASAN

Nasıl geldin?

FEHMİ

Yürüyerek.

HASAN

Yani hapishaneden nasıl çıktın demek istiyorum?

FEHMİ

Çıktığım falan yok, mahkemeye götürüyorlardı. Jandarma iyi bir adam.. Razı oldu, uğradım.

HASAN

Bir kötülük çıkmasın.

FEHMİ

Sanmam.

HASAN

Sık sık tekrarlama.

FEHMİ

Olur. Geldim ama aksiliğe bak ki, Ayşeyi de bulamadım.

HASAN

Şimdi gelir herhalde.

FEHMİ

Gelir ama, benim saatım doldu. Jandarma şimdi kapıda görünür.

HASAN

Vah vah... Ayşe de pek üzülecek.

FEHMİ

Ne yapalım, buna da şükür, hiç olmazsa evimi gördüm. Kaç para gitti Hasan ağabey, çok mu?

HASAN

Bak sorduğu suale? Senin nene lâzım.

FEHMİ

Ödeyecek değil miyim?

HASAN

Hayır değilsin. Bu benim sana hediyem...

FEHMİ

Güzel hediye, doğrusu beğendim. Bu kat kira mı?

HASAN

Hayır, bütün binayı alıverdim.

FEHMİ

Benim hesabıma mı?

HASAN

Hayır, sen hapiste iken onu yapamazdım. Kendi namıma aldım. Ama, ha senin olmuş, ha benim..

FEHMİ

Doğru ya. sağol..

HASAN

Sen de sağol.

FEHMİ

Benim sağlığımdan ne çıkacak. İçerde daha on ay yatacağım.

HASAN

Çabuk geçer, on ay nedir ki?

FEHMİ

Doğru.. Dışardakiler için öyle, sen bir de içerdekilere sor bakalım. On ay değil, on saat nasıl geçiyor.

HASAN

Ama on ay sonra..

FEHMİ

On ay sonra senin o avukat elbet beni tekrar deliğe sokturacak çareyi bulur.

HASAN

Yok artık bir şey yok, müsterih ol.

FEHMİ

Hasan ağabey, şöyle otur, seninle mühim bir şey konuşacağım.

HASAN

Oturalım. Nedir?

FEHMİ

Piyasadaki ilâçları, şu şeker hastalığı ilâçlarını topladığımız doğru mu? Ne idi ismi?

HASAN

Ensülin.

FEHMİ

Haa, evet, ensülin... Doğru mu?

HASAN

Doğru.

FEHMİ

150 bin lira fark istediğimiz doğru mu?

HASAN

Doğru..

FEHMİ

Hasan Ağabey, ben bu işi beğenmedim.

HASAN

Niçin canım, ben beğeniyorum.

FEHMİ

Hasan ağabey, demirde karaborsa yap, kalayda yap,

çivide yap. Bunlar da doğru değil ama neyse, yapmışsın bir kere... Ben de onun kefaretini ödüyorum. Ama hastaların ilâçlarında yapma, ah alırsın.

HASAN

Para edeceğini bilsem onu da alırım ama, etmez.

FEHMİ

Hasan ağabey, hastaların bedduası kötüdür, sonun gelmez.

HASAN

İnanma öyle şeylere, birşeycik olmaz.

FEHMİ

Canım insan biraz merhamet eder. Bu ne katı yürek.

HASAN

Sana merhamet eden var mı ki, böyle konuşuyorsun. Bak hapishanelerde çürüyorsun.

FEHMİ

Ben cezamı çekiyorum Hasan ağabey, senin namına cezamı çekiyorum. Allah bu biçarelere vurmuş bir kere, sen de vurma...

HASAN

Vurduğum falan yok. Bir mal aldım, kârı ile satmıyayım mı?

FEHMİ

Ama Hasan ağabey, yüzelli bin lira...

HASAN

Piyasada bir dirhem bırakmadım, az bile...

FEHMİ

Hasan ağabey, benim hatırım için şunu indir.

HASAN

Fehmi benim işlerime karışma, indirmem.

FEHMİ

Bu söz son sözün mü?

HASAN

Evet, son sözüm.

FEHMİ

Pekalâ, ne yapalım, sen şu ilâçları ver, istediğin 150 bin lirayı benim hissemden kes.

HASAN

Fehmi, vaz geç bu işten.

FEHMİ

Vaz geçmem Hasan ağabey. Böyle ahlı parayı ben kabul etmem. Hem şimdi senden kâğıt isterim. Gidip ilâçları alsınlar.

HASAN

Ne kâğıdı? Dur bakalım, canım konuşuyoruz. Karaborsa yapıyor gözükmeye bugüne kadar razı oldun ya..

FEHMİ

Onlar ilâç değildi. Zaten biliyorsun ki, onlar için de sen zorladın.

HASAN

Benim topum, tüfeğim mi var ki... Sen kendin gönüllü çıktın. Hapishanede rahatın yerinde, cebin para dolu. Dışarda olsan belki de açlıktan öleceksin.

FEHMİ

Merak etme, sokak köpekleri bile açlıktan ölmez. Hem şimdi ben zenginim.

HASAN

Kim demiş?

FEHMİ

Nasıl kim demiş, ben demişim... Canım bırak bu boş lâkırdıları Hasan ağabey! Ver benim hissemden, kurtul. Senin dediğin yine olmuş olacak.

HASAN

Fehmi, hangi hisseden bahsediyorsun?

FEHMİ

Ay deli misin, bütün kazandığın paraların yarısı benim değil mi?

HASAN

Göster bakalım, elindeki senedi, bonoyu.

FEHMİ

Şaka ediyorsun değil mi? Ama doğrusu pek soğuk şaka...

HASAN

Şaka falan ettiğim yok. Yarın nasıl olsa öğreneceksin. İyisi mi bugünden bil. Parayı kazanan benim. Başkasına metelik koklatmam.

FEHMİ

İyi ama ben de hapiste yattım.

HASAN

Hapiste yatmak ne zamandan beri para kazandırıyor? İlân et de millet koşsun.

FEHMİ

Dur bakayım dur dur... Aa bu çok tuhaf bir iş.

HASAN

Ben bunda tuhaflık görmüyorum.

FEHMİ

İyi ama, ben ortaklığı bozarım.

HASAN

Aramızda ortaklık yok ki... Sahip olduğun bir ticarethane var.. Elinde gerçi biraz mal mevcut ama, onun iki misli borcun da mevcut.

FEHMİ

Yani iflâs halinde miyim?

HASAN

Hem de nasıl... Borç senetleri binlerce..

FEHMİ

Bu senetleri ben mi imzaladım?

HASAN

Elbette, beyaz kâğıtlara attığın imzalar ne oldu sanıyorsun? Hepsi senet oldu.

FEHMİ

Çok güzel be. Doğrusu rüyamda görsem inanmazdım.

HASAN

Benim bir adama bedavadan 100 binlerce lira vereceğimi nasıl umdun? Ama merak etme, aç bırakmam seni, adamımsın. Serbest kalınca bu evde otursun, beş on kuruş da aylık alırsın.

FEHMİ

Eksik olsun, istemem. Tuhh be, sen benim sandığımdan da kötü adammışsın.

HASAN

Adamın kötüsü iyisi olmaz. Fehmi, aptalı ve akıllısı olur.

FEHMİ

Yani şimdi ben demekki fisebilillâh senelerce hapiste yatmış oluyorum öyle mi?

HASAN

Nen eksildi, işte yine turp gibisin.

FEHMİ

Hasan ağabey, hani ben senin öz kardeşinden ayırmadığın süt kardeşin değil miydim? Aynı kadından beraber süt emmedik mi?

HASAN

40 - 50 kilo sütün milyon ettiği nerede görülmüş?.

FEHMİ

Bana bak, anama da mı sövüyorsun?

HASAN

Sövdüğüm falan yok, söz temsili öyle dedim.

FEHMİ

Bu lâkırdıları duymaktansa vallaha on yıl daha hapis yatmağa razı olurdum. Neyse, kem söz sahibine aittir. Ver şu ensülinleri aldığın fiata senden hiçbir şey istemiyeyim.

HASAN

Yağma yok, sen onun onda biri etmezsin.

FEHMİ

Ama ben bu ensülin işini ihbar ederim.

HASAN

İhbar başka, isbat başka... Bir halt edemezsin..

FEHMİ

Eski hesapları bir bir açıklarım.

HASAN

İnsana deli derler. Başkası hesabına hapiste yatacak bir aptal bulunacağına kimse inanmaz. Merak etme bütün evrak yolunda... Sen beni ahmak mı sanıyorsun?

FEHMİ

O nasıl lâkırdı?.. Estağfurullah, ahmak benim.. Yaratıldığım gün on kişiye, yüz kişiye yetecek aptallığı toplayıp depo etmişim. Bunda olsun hakkımı yeme..

HASAN

Fehmi, dinle beni..

FEHMİ

Dur, sözümü kesme... Eğer sende vicdandan, namustan, insanlıktan bir kaç kırıntı olsun kalmışsa inkâr etmezsin; senin yerine hapse girmeğe razı olduğum zaman bana kazancımın yarısı senindir, demedin mi? Hapse girersem mahvolurum, diye ağladın. Dayanamadım, ben kardeşinim ya, ortaya atıldım. Kazancı bölüşmek sonraları meydana çıktı. Çünkü oltaya taktığın yem az gelmişti. Neyse, şimdi mevcudu bölüştük. Paralar sana kaldı, anama ait küfürler benim hisseme düştü.

HASAN

Bana bak, bunlar boş lâkırdı.

FEHMİ

Boş lâkırdılar istif edilmezler değil mi? Öyle ya bunların karaborsası olmaz. Kara borsa malı omlayan şey de seni asla alâkadar etmez.. Başkaları öldüreceğine seni ben öldürmeliyim ama ne yapayım ki, elimden gelmez. Süt kardeşinim.

HASAN

Söyle, söyle, kulaklarım tıkalı.

FEHMİ

Sen emdiğin süte istersen inek sütü de, bana göre o anamın ak sütüdür. Bilmeyerek bir yılanı emzirmiş.

(Kapı zili.)

BEŞİNCİ MECLİS

(Hasan — Fehmi — Ayşe)

sonra Jandarma — Sonra Hizmetçi)
(Ayşe girer)

FEHMİ

(Ayşe'ye doğru koşarak) Ayşe, nihayet gelebildin.

AYŞE

Fehmi...

FEHMİ

Nerede kaldın?

AYŞE

Bilir miydim?

FEHMİ

Ah canım benim..

AYŞE

Niye haber yollamadın..

(Sarılırlar, jandarma girer.)

JANDARMA

Bey vakit tamam..

FEHMİ

Bir dakika.

JANDARMA

Çok geç oldu.

FEHMİ

Öyleyse yarım dakika.

JANDARMA

Pekâlâ, ama fazla değil. Ceza yerim.

FEHMİ

Yok canım, bana devredersin, alışkınım. **(Ayşe'ye)** Sen zayıflamışsın.

AYŞE

Hiç de değil, asıl sen sararmışsın.

FEHMİ

Beni sarartan hapishane değil, bu adamın lâkırdıları. Ayşe bu heriften kendini koru.

AYŞE

Ne oldu?

FEHMİ

Şimdi anlatamam. O söylesin.. Meğer ne yılanmış. Bütün zehrini döktü. Ben gidiyorum.

AYŞE

Yine gelecek misin, ne zaman?

JANDARMA

Belki mahkemeden sonra yine uğrarız. Çavuşa söylerim. Belli olmaz. **(Fehmi'ye)** Uzat ellerini. **(Kelepçeleri takar)**

AYŞE

Aman yarabbi..

FEHMİ

Hoppala... Ayol ne var bunda aman yarabbi diyecek.. Basbayağı iki bilezik. Biraz karartmışlar, işte o kadar. Sen kelepçelilerden değil, kelepçesizlerden kork. İçerde yüz kişi varsa dışarda bin kişi... Ayşe yavrum Allahaısmarladık

AYŞE

Gel ama, mutlaka gel..

FEHMİ

Onbaşı vaadetti. Merak etme sözünde durur. Karaborsacı değil o, bizim kapı yoldaşımız.

(Fehmi ve jandarma çıkarlar, telefon çalar).

HASAN

(Telefonu açarak) Benim ben... Sebatî sen misin? Dokumacılar yazıhaneyi mi bastılar. Pamuk ipliklerini bizim topladığımızı mı duymuşlar? Kimden duymuşlar? Ne diyorsun, hay namussuz hay.. Vale Ahmet haber vermiş öyle mi? Kaç kişi bu dokumacılar? Yüzden fazla mı? Peki niçin kapıları kapatıp polise haber vermediniz? Verdiniz ama neden sonra mı? Hay sersemler hay.. Yaralı mısın sen? Mühim mi? Hadi geçmiş olsun. Yapılacak iş yok. Bana yine telefon et. Buradayım. Eyvallah **(Telefonu kapatır).**

(Bu mükâleme devam ettiği müddetçe Ayşe ayakta dimdik beklemiştir.)

HASAN

(Ayşe'ye) Yanımızda bir oğlan vardı ya, Ahmet, hani bir gün ikimizi kapıdan dinlediğini görmüştüm de dövmüştüm. Sonra da bahçıvanın kulübesinde elimle yakalayınca kovdum. İşte o solucan herif, güya benimle uğraşıyor. Aklı sıra intikam alacak. Yapabildiği şey Fehmi'nin yazıhanesini tahrip ettirmek oldu. Fehmi düşünsün onu.

AYŞE

Fehmi ile aranızda neler geçti?

HASAN

Hiç canım, ehemmiyetsiz bir münâkaşa. Bilmez misin, her şeyi büyütür.

AYŞE

Ama ne oldu?

HASAN

Yine barışırız, meraklanma..

AYŞE

Münakaşa için en münasip zaman.. Çocuk haftalarca hapiste yattıktan sonra ilk gün beş dakika için evine geldiği sırada...

HASAN

Kendisi sebep oldu. Ben onu pek güzel karşıladım. Neyse bırakalım bunları şimdi. Dedim ya, mühim değil. Kız, ben bir haftalığına sana geldim. Gelmedim gelmedim ama, işte bak sonunda acısını çıkardım. Dışardaki çantaları görmedin mi? Kadriye'ye Ankara'ya gideceğimi söyledim. Evden öyle ayrıldım. Haydarpaşa yerine ver elini Sultanahmet..

AYŞE

Bir hafta burada mı kalacaksın?

HASAN

Tabi değil mi ya... Telefon da var, niçin kalmıyayım? Biraz dinleneyim, çok yoruldum. Memnun oldun değil mi?

AYŞE

Fakat bu mümkün değil..

HASAN

Anlamadım..

AYŞE

Kocam burada yok.. Hizmetçi kadın da var. Sonra apartman halkı...

HASAN

Eee, yani ne yapalım varlarsa?

AYŞE

Kadın seni tanıyor, amcam olmadığını biliyor.

HASAN

Hadi hadi, boş lâkırdıları bırak. Çıkarsana mantonu. Hep sokak kıyafetiyle mi duracaksın?

AYŞE

Çıkarayım. **(Ayşe mantosunu çıkararak koltuklardan birisinin üzerine atar)**

HASAN

Endişen buysa boş ver, hizmetçi kısmı alışıktır böyle şeylere..

AYŞE

Nelere alışıktır?

HASAN

Çift kocalı kadınlara... Bahşişi biraz bol veririm. Fakat kız sen meğer ne malmışsın. Biraz evvel hayran oldum. Bir rol kestin ki...

AYŞE

Ne gibi?

HASAN

Görenler seni, Fehmi'ye mutlaka çıldırasıya âşık sanırlardı. Ben bile işin içyüzünü bilmesem aldanırdım. Bravvo...

AYŞE

Demek o kadar muvaffak oldum. Peki, bu sana bir şey anlatmadı mı?

HASAN

Ne gibi?

AYŞE

Rol yapmadığım hakkında bir şüphe düşmedi mi içine?

HASAN

Düşmedi.. Oyun diye başladık, bilirsin..

(Hizmetçi girer, sokak kıyafetiyledir)

HİZMETÇİ

Hanımcığım, ben gidiyorum. Aylığımı bankaya yatıracağım. Sabahleyin söylemiştim.

AYŞE

Dur biraz gitme, sonra gidersin...

HASAN

Niçin gitmesin canım. Sen buradasın, ben burdayım. Hiç bir şeye de ihtiyacımız yok. Git git... Sen ona bakma!.

AYŞE

(Omuzlarını silkerek) Pekâlâ..

HİZMETÇİ

Allahaısmarladık. Bir saate varmaz gelirim.

AYŞE

Güle güle!.

(Hizmetçi çıkar)

HASAN

Devam edelim. Pazarlığımızı unutuyorsun.

AYŞE

Sence bir genç kız günün birinde bir adamın tuzağına düşerse artık başkasını sevmek hakkını kayıp mı eder?

HASAN

Evet ama, sen beni seviyordun.

AYŞE

Ben seni bir gün olsun sevmedim, bilirsin.

HASAN

Fakat benim oldun.

AYŞE

Çünkü, o vaziyette benim için yegâne ümit kapısıydın. Beni alacağını söyledin, zengindin.

HASAN

Yani kurnazca bir alış verişti demek.

AYŞE

Ehh, öyle diyorsan öyle olsun.. Sonunda sen daha kurnaz çıkıp aldattın.

HASAN

Aldatmadım, imkânsızlıklarla karşılaştım.

AYŞE

Yalan söyleme... Plânını evvelden kurmuştun. Elinin altında bir genç kız vardı. Arzuladığın kadar istifade ettin. Sonra onu karaborsa malı yapıp hapse girmesi karşılığı Fehmi'ye verdin..

HASAN

Anladım, bu da rol... Bu da rol... Ah sen yok musun sen...

AYŞE

Doğrusu rol yaptığımı inkâr edemem...

HASAN

Hah bak gördün mü?

AYŞE

Sana güler yüz göstermek için kendimi zorluyordum.

HASAN

Demek bana kızgınsın. Niçin? Mademki Fehmi'yi seviyorsun, sana onu ben temin ettim. Bana borçlusun...

AYŞE

Evet ama, beni bu kadar seven bir adama geçmişin kirini saklayarak, bunu itiraftan çekinerek tertemiz bir kadınmışım gibi gözükmek çok ağır geliyor bana..

HASAN

Vallaha kulaklarıma inanamıyorum. Kız sen Fehmi'yi sevemezsin.

AYŞE

Niçin?

HASAN

Canım böyle bir suali nasıl sorabilirsin, anlayamıyorum. Aptalın, ahmağın biri o. Sırsıklam salak..

AYŞE

Beni seviyor, bana inanıyor, bana itimad ediyor. Kâfi değil mi?

HASAN

Aptallığı burada ya zaten işte?..

AYŞE

Bu seferki hapsi benimle evlenebilmek için göze aldı. Hem de bana bir defa malik olmadan..

HASAN

Şimdiye kadar o kadar çok girip çıktı ki, ha bir fazla, ha bir eksik olmuş... Büyük fedakârlık değil..

AYŞE

Bu dünyada böyle bir söz söyleyebilecek tek adamı sensin.. Girdiyse hep senin için girdi. Kardeşimi kurtarıyorum diyordu.

HASAN

Fehmi'yi sevemezsin sen Ayşe...

AYŞE

Hem de bilsen ne kadar çok seviyorum.

HASAN

Eh sev, ne yapalım. Hastalıktır, geçer. Bu bize mâni değil.

AYŞE

Söylediğin söze kendin de inanmıyorsundur sanırım.

HASAN

Ayşe, bana bak, yavaş yavaş kafam kızıyor.

AYŞE

Senin yaşında insanlara hiddet iyi gelmez.

HASAN

Vay kaltak vay.. Senelerce koynumda yat, sana ev alayım, onbinlerce lira sarfederek dayayıp döşeyeyim, otomobil alayım, mücevher alayım, hizmetçi tutayım, sonra bunlar hepsi olunca bana dirsek çevir öyle mi?

AYŞE

Bunları Fehmi'nin hissesiyle yaptın.

HASAN

Hangi hisse? Avucunuzu yalarsınız. Sen beni onun gibi aptal mı sanıyorsun kuzum? Paramı önüme gelene kaptıracak surat var mı bende? Senin uğruna bir servet harcadım. Enayi değilim. Karşılığını isterim, ver..

AYŞE

Zor kullanmağa kalkışırsan, bağırırım, herkes koşar, rezil olursun..

HASAN

Bağıracak mısın? Hadi bağırsana bakayım. Benim ağzım dikili değil. Sıraselvilerdeki garsoniyeri anlatırım. Hergün buraya kapanıp beni saatlerce bekleyişini anlatırım. Yatakta beş dakika daha fazla kalalım diye yalvardığını anlatırım, nasıl olsa Fehmi de biraz sonra gelecek. Duyarsa pek memnun olur sanırım.

AYŞE

(Korkuyla) Fehmi'ye bunları söyleyemezsin..

HASAN

Niçin söyleyemeyecekmişim?

AYŞE

Çocuğu zaten mahvetmişsin. Onun son tesellisini böylesine parçalamak için senin gibi bir aşağılık adam olmak bile kâfi değil.

HASAN

Beni ne zannediyorsan ondan yüz kat daha kötüyüm. Anladın mı? Hadi yürü bakalım içeriye, yatağa...

AYŞE

Yapma, yapamazsın, yapamazsın bunu...

HASAN

Yapamaz mıyım? Gel bakalım, gel yoksa karışmam.. Direnme, bir tarafın kırılır.

AYŞE

Yapma... Yapma...

HASAN

Ben aptal değilim... Ben aptal değilim...

(Hasan Ayşe'yi sürükleyerek yan kapıdan çıkarır.)

ALTINCI MECLİS

(Kadriye — Sonra Hasan — Sonra Ayşe)

(Sahne bir kaç saniye boş kalır. Sonra Kadriye girer. Evdeki sessizlikten hayrete düşmüş gibidir. Etrafına bakınır. Bu sırada telefon

çalar. Kadriye bekler. Telefon mütemadiyen ötmektedir. Hasan girdiği kapıdan fırlar. Gömleklediır. Saçı başı dağınıktır. Elinin tersiyle yüzündeki ruj lekelerini siler. Bu sırada telefon kesilir ve Hasan Kadriye'yi görür.)

HASAN

Sen ha!. Burda ne arıyorsun, nasıl girdin?

KADRİYE

Hizmetçi anahtarı verdi. Çantasında unutmuş. Geç kalırsam belki lâzım olur dedi. İşte al...

HASAN

Bir gölge gibi hep peşimde mi dolaşacaksın? Nasıl buldun burasını?

KADRİYE

Eski valen Ahmet haber verdi.

HASAN

Yine mi o? Vay hergele vay...

(Ayşe girdiği kapıdan çıkar. Kıyafeti perişan dır. Eline bir valiz almuştır. Bir saniye Hasan ve Kadriye'ye bakar. Onlar da susmuş, ona bakmaktadırlar. Sonra Ayşe koltuğun üzerindeki mantosunu kapar, kapıya doğru koşarken, dudaklarının arasından fırlayan hıçkırığı zaptedemez. Çıkar.)

KADRİYE

Kızı zorladın galiba..

KADRİYE

Onu Fehmi ile evlendirdikten sonra, büsbütün elini çekeceksin sanmıştım.

HASAN

Çekmedim, ne olacak?

KADRİYE

Bayağının aşağısı.

HASAN

Sen kendine bak..

KADRİYE

Dedikodu istemem, birisi duyarsa karışmam demiştim.

HASAN

Sen kendi hakkındaki dedikoduları biraz dinlesene.. Hasan Beyin karısı... Bilmem ne hanımın kocası..

KADRİYE

Gevezeliği bırak. Şartlarımı biliyorsun. Boşanma dâvasını sen mi açarsın ben mi açayım?

HASAN

Nasıl istersen.. **(Kapı zili)**

KADRİYE

Alacaklarıma gelince, onları almak için de buradan doğru avukatlarıma gideceğim.

HASAN

Kadriye dinle beni.

(Kapı ısrarla çalınır)

KADRİYE

Kapıya bak.

(Hasan kapıyı açmağa gider.)

YEDİNCİ MECLİS

(Kadriye — Hasan — Fehmi)

(Fehmi'nin sesi dışardan duyulur: «Ayşe Ayşe...»)

(Fehmi önde Hasan arkada girerler.)

FEHMİ

Ayşe, bak ne çabuk döndüm. Hâkim hastalanmış. Dâvalar kaldı. Ayşe... Ayşe... Kadriye Yenge, merhaba, Ayşe nerde?

KADRİYE

Az evvel gitti.

FEHMİ

Nereye gider canım, döneceğimi biliyordu. Jandarma kapı önünde, acelem var. Ayy yine mi göremiyeceğim? Çabuk gelecek mi?

KADRİYE

Sanmam... Ama dinle, üzülme nasıl olsa bulursun.

FEHMİ

Nasıl bulurum. Daha on ay hapisteyim, nereye gitti. Bunda bir iş var.. Herif gözünü çıkartırım. **(Hasanın yakasına sarılır.)**

HASAN

Bırak yakamı. Beni şimdi kötü kötü söyletme..

KADRİYE

Hadi açıklasana... Korkuyor musun, yoksa utanıyor musun?

SEKİZİNCİ MECLİS

(Evvelkiler — Sonra Yakup)

YAKUP

(Sür'atle girerek) Ne oluyor burada? Sokak kapısı ardına kadar açık, taşlıkta bir jandarma, koltukçu nerde? Hah burada mısın? İşte geldim ben.

FEHMİ

İyi ki geldin. tamam..

YAKUP

Nerde o Fehmi olacak kerata? Buldun mu? Ne dedi?

FEHMİ

(Hasan'ı göstererek) İşte aradığın adam bu...

YAKUP

Yanlış. Onun ismi Hasan, tanıyorum.

HASAN

Fehmi kendisi.

FEHMİ

İnanma!.. Senin aradığın bu... Kaçırma... Ben onun kuyruğu, gölgesi... O suç işler, ben yapmış olurum. O ceza yer, ben hapse girerim. O milyon kazanır, ben avucumu yalarım. Çünkü, o akıllı ben aptalım.

YAKUP

Olacak iş mi bu? Ne karışık şey...

KADRİYE

Doğru söylüyor.

FEHMİ

O hem Hasan, hem Fehmi'dir. Hem Ali, hem Velidir o... Çünkü, vuran ve kaçan o, çalan ve yakalanmayan o, satan ve görünmeyen o... Ben, arkasına saklandığı kukla... Çünkü, o akıllı, ben aptalım..

YAKUP

Peki, ben bu işin içinden nasıl çıkarım. Ensülinler kimde?

FEHMİ

Onda...

YAKUP

(Kadriye'ye) Doğru mu söylüyor?

KADRİYE

Doğru...

YAKUP

(Hasanın üzerine yürüyerek- Şimdi ben sana ne yapayım herif...

DOKUZUNCU MECLİS

(Evvelkiler — Sonra Sebati — Sonra Ahmet)

(Sebati koşarak girer. Başı ve sağ eli sargı içindedir.)

SEBATİ

Beyefendimiz... Beyefendimiz...

HASAN

Ne var, ne oluyorsun, bu ne hal?

SEBATİ

Dokumacılar, dokumacılar geliyorlar...

HASAN

Eyy gelsinler, ne var bunda korkacak, ne oluyorsun?

SEBATİ

Niyetleri fena beyefendimiz... Biz pamuk ipliklerini toplayınca beş bin tezgâh işsiz kalmış, yirmibeş bin kişi de aç...

HASAN

Pamuk ipliğimi yiyorlarmış ki, aç kalmışlar? Bize ne?

FEHMİ

(Alay ederek) Korkmayın canım, ben varım... Pamuk ipliklerini de tabii siz değil ben topladım. Ne olur, 8-10 yıl da bunun için yatarım.

SEBATİ

(Fehminin söylediklerini ciddî sanarak) Onları kandırmak, artık pek güç beyefendimiz... Herşeyi biliyorlar. Birisi hakikatı anlatmış onlara.

HASAN

Kim anlatmış?

SEBATİ

Vale Ahmet...

HASAN

Allah kahretsin..

SEBATİ

Zaten heriflere kılavuzluk eden de o... Ellerinde sopalar, silâhlar... Geliyorlar..

(Dışardan merdivenlerden bağrışmalar, tehditkâr âvazeler duyulur.)

HASAN

Kapatın kapıları.. Bana bakın, silâhları çekin.

YAKUP

Şuna da bak, bize ne be!..

HASAN

Çekin silâhları diyorum. Kendimizi pahalıya satacağız.

FEHMİ

Ayy yine mi karaborsa? Yoo ben daima pek ucuza satıldım, fiat değiştirmem..

(Dışarda gürültüler çoğalmıştır. Ahmet girer. Saçı başı perişandır. Koşmaktan nefes nefesedir. Sırtını kapıya dayar. Eliyle Hasan'ı göstererek ve yüzünü kapıdan yana çevirerek bağırır.)

AHMET

İşte burada... Burada... Karaborsacı burada...

PERDE

DÖRDÜNCÜ TABLO

(Lüks bir hususî hastahanenin methali. Arka plânda ikinci kata çıkılan büyük geniş merdiven. Geniş basamaklarla sağdan başlayan merdiven sola kıvrılarak bütün salme imtidadınca devam eder ve yukarı doğru yükselir. Merdivenin ilk basamaklarının solundaki müracaat bürosu ceviz bir banko ile holden ayrılmıştır. Bu büroda defterler, bir daktilo makinası, telefon ve hoparlör görülür. Merdivenin sağında, duvarla basamaklar arasında büyük bir palmiye vardır. Holün ön kısmı sağda ve solda iki koltuk takımı ile bir nevi bekleme odası haline konulmuştur. Hol, arkadaki camlı cepheden ışık alır. Büyük giriş kapısı soldadır. Vakit sabah.)

BİRİNCİ MECLİS

(Hemşire — Kadriye Çilingiroğlu)

(Perde açıldığı zaman müracaat bürosunda oturmuş olan malûm kıyafetli hemşirenin bir kısım evrakı önündeki deftere kaydetmekle meşgul olduğu görülür. Ortalıkta derin bir sessizlik vardır. Bu sessizliği hoparlörden işitilen kadın sesi bozar.)

HOPARLÖRDEKİ SES

Dr. Arsev... Dr. Arsev... Kimyagerler sizi bekliyorlar. Lütfen lâboratuvara...

(Bir kaç saniye sahnede yine hareketsizlik ve sessizlik, sonra Kadriye Çilingiroğlu sokak kapısından girer.)

(Telefon zili, müracaat bürosundaki hemşire telefonu açar. Mukaleme devam ederken Kadriye ayakta bekler.)

HEMŞİRE

(Telefonla) Maçka Hastahanesi müracaat bürosu, hemşire Melek... Buyrunuz efendim. Hayır Beyefendi, hasta bu sabah taburcu edildi. Mükemmel efendim. Göreceksiniz ya... Kendisi de pek memnun. Teşekkürler ederim. **(Telefonu kapar, Kadriye'ye)** Buyrun efendim.

KADRİYE

Ben Kadriye Çilingiroğlu. Bir saat evvel telefon etmiştim.

HEMŞİRE

Evet, anladım efendim. **(Koltukları işaretle)** Buyrun oturun.

KADRİYE

Demek sabaha karşı kurtuldu ha.

HEMŞİRE

Beşbuçukta.

KADRİYE

Doğum pek mi güç oldu?

HEMŞİRE

Çocuğu sezeryanla almışlar. Yumurcak anasına epey çektirmiş. Nöbetçi hemşirelerin söylediklerine göre kızcağız üçbuçuk saat ameliyathanede kalmış.

KADRİYE

Şimdi nasıl?

HEMŞİRE

Mışıl mışıl uyuyor. Tabii ilâç verdik. İstirahat etmesi lâzım. Ancak akşama kendine gelir.

KADRİYE

Ya çocuk.

HEMŞİRE

Aslan gibi. Üç kilodan bile fazla. Çocuklar doğunca ekseriya pek çirkin olurlar. Halbuki bu ay parçası gibi. Görmek ister misiniz?

KADRİYE

Hayır, rahatsız etmiyeyim. Nasıl olsa görürüm.

HEMŞİRE

Lohusa sizin ailenizden değil mi?

KADRİYE

Evet, söylemiştim. Adı Ayşe... Ayşe Çilingiroğlu.

HEMŞİRE

Kocasının ismi? Doğum kâğıdı için lâzım olacak.

KADRİYE

(Müteredditi) Bunu size kendisi söylese... En geç akşama öğrenirsiniz.

HEMŞİRE

Bir mahzur mu var?

KADRİYE

Yooo... Mahzur filân olduğundan değil. Hemşirehanım, siz de doktor sayılırsınız. İnsan doktoruna her sırrını tevdi eder.

HEMŞİRE

Şüphe mi var.

KADRİYE

Adınız Melek'ti değil mi?

HEMŞİRE

Evet.

KADRİYE

Melek Hanım, bilmem bizim ailemizi tanır mısınız?

HEMŞİRE

Gıyaben tanıyorum efendim. Bir zamanlar gazetelerde size dair bir çok şeyler okudum.

KADRİYE

O felâket günlerinde değil mi?

HEMŞİRE

Evet efendim.

KADRİYE

Ayşe yeğenimdir. O gün, yani kocamın ölüm günü, felâketten hemen hemen bir saat evvel hepimize dargın olarak evden kaçtı. İşte o gün bugündür yani tam dokuz aydan beri kendisini arar dururum. Nihayet bir mağazada tezgâhtarlık yaptığını duydum. Hemen koştum. Evinde hasta dediler. Eve geldim, aşağı yukarı ölüm halindeydi. Karnındakinden kurtulmak için ilâç falan almış galiba. Derhal cankurtaranla buraya naklettim. Komşuları kızın çektiklerini birbir anlattılar. Herşeyini, herkesten öylesine saklamış ki, kimse gebe olduğunu bile anlamamış, karnındakini ur sanıyorlar.

HEMŞİRE

Keşki urlar da bu kadar güzel olsalar... Kocası hayatta değil mi?

KADRİYE

Şeyy... Tabii hayatta..

HEMŞİRE

Neye tereddüt ettiniz.

KADRİYE

Şunun için ki, bizim gibi onunla da dargın.

HEMŞİRE

Ya ona karşı kocası?

KADRİYE

Karşılıklı... O da dargın. Zaten Ayşe bize aralarındaki kavgada kocasını haklı çıkardığımızdan darıldı.

HEMŞİRE

İşte barışmak için güzel bir vesile. Yuvada çocuktan güzel bağ mı olur. Kocası burada değil mi?

KADRİYE

Hayır değil. Seyahatte. Vazifesi Anadolu'dadır. Gezer durur.

HEMŞİRE

Herneyse, elbet gelecek.

KADRİYE

Şüphesiz gelecek.

HEMŞİRE

Artık barışırlar sanırım.

KADRİYE

Bilmem, belli olmaz.

HEMŞİRE

Yok barışırlar, barışırlar... Bir yuvanın dağılması ne demek. Bundan güzel sebep olamaz.

KADRİYE

İnşallah dediğiniz olur. Bizim ona karşı günâhımız çok. Bilhassa ölen kocamın... Ben onları tamir için çalışıyorum.

HOPARLÖRDEKİ SES

Doktor Nurdağ... Doktor Nurdağ... Lütfen telefona...

KADRİYE

Ben gideyim artık. Hasta madem ki görülemiyor, beklemem manâsız olur. Akşam tekrar gelebilir miyim?

HEMŞİRE

Şüphesiz, ne zaman isterseniz,

KADRİYE

Yahut daha evvel telefonla sorarım.

HEMŞİRE

Olur.

KADRİYE

Dün bir miktar para vermiştim. Eğer daha lâzımsa...

HEMŞİRE

Sonunda, sonunda hanımefendi... Usul öyledir..

KADRİYE

Pek güzel. **(Ayağa kalkıp Hemşirenin yanına yaklaşır, yanağını okşar.)** Biliyor musunuz sizi pek sevdim ben Melek Hanım, izinli gününüz yok mu sizin?

HEMŞİRE

Tabii var efendim.

KADRİYE

O günlerden birinde sizi evimde bekleyeceğim. Gelirsiniz değil mi?

HEMŞİRE

Memnuniyetle efendim.

KADRİYE

Şimdilik Allahaısmarladık.

HEMŞİRE

Güle güle..

(Kadriye çıkar, telefon zili, hemşire telefonu açar.)

HEMŞİRE

(Telefona) Maçka Afiyet kiliniği müracaat bürosu, Hemşire Melek. Buyrun efendim. Nasıl. Bizim vasıtalarımız var tabii efendim. Lütfen adres.. **(Yazar)** Bir saatsonra yollasak olur mu? Peki efendim güle güle..

İKİNCİ MECLİS

(Hemşire — Fehmi — Jandarma)

(Fehmi ve Jandarma girerler, müracaat bürosuna doğru ilerlerler. Fehmi cebinden bir kâğıt çıkarır ve ona bakarak hemşireye hitaben konuşmağa başlar.)

FEHMİ

Affedersiniz, burası Maçka Afiyet Kliniği değil mi?

HEMŞİRE

Evet efendim. Ben Müracaat Bürosu Hemşiresi Melek. Emriniz?

FEHMİ

Benim mi? Estağfurullah... Ben kim, emir kim. Bir şey soracaktım.

HEMŞİRE

Buyrun..

FEHMİ

Hastahânenizde Ayşe isimli, karnından ameliyat olmuş hasta var mı? Genç bir kadın.. Yoksa bize yanlış mı söylediler?

HEMŞİRE

Soyadı yok mu hastanın?

FEHMİ

Çilingiroğlu

HEMŞİRE

Var veya yok, bu biraz da soranın kim olduğuna bağlıdır. Onu öğrenelim ki, araştıralım. Kimsiniz?

FEHMİ

Ben mi?

HEMŞİRE

Anlamak isteyen siz olduğunuza göre...

FEHMİ

Açıklamak mecburi mi?

HEMŞİRE

Aşağı yukarı.

FEHMİ

Bu ne biçim nizam. Ben Ahmet olursam hasta burada bulunacak, Mehmet olursam mevcut olmayacak mı?

HEMŞİRE

Öyle demeyin. Hastaların görüşmek isteyecekleri veya istemeyecekleri, yanlarına sokulacak veya sokulmayacak kimseler vardır. Bu noktalara dikkat etmeğe mecburuz.

FEHMİ

Onbaşı ne dersin.

JANDARMA

Söyle beyim.

FEHMİ

Ben, Fehmi Çilingiroğlu.

HEMŞİRE

Ayşe Çilingiroğlu'nun nesi oluyorsunuz?

FEHMİ

Kocası.

HEMŞİRE

Nasıl? Şu daima seyahatte olan zat siz misiniz?

FEHMİ

O zat benim ama ,herkesin beni daima seyahata çıkarma merakını doğrusu bir türlü anlıyamıyorum.

HEMŞİRE

Peki seyahatte değilseniz şu halde nerdesiniz?

FEHMİ

Hadi bakalım, şimdi gel de cevap ver. Onbaşı sen söyle...

JANDARMA

Sen söyle beyim.

HEMŞİRE

Bu jandarma nenizdir?

FEHMİ

Biz birbirimizden hiç ayrılmayız. Yapışık kardeşler gibi.

HEMŞİRE

Yaaa... Peki sizi dinliyorum.

FEHMİ

Benim nerede olduğumu soruyorsunuz değil mi?

HEMŞİRE

Evet onu soruyorum.

FEHMİ

(Omuzlarını silkerek) Seyahattayım.

HEMŞİRE

Ne garip adamsınız.. Bu da mı sır? Halbuki ben size ait neler biliyorum.

FEHMİ

Neler biliyorsunuz?

HEMŞİRE

Meselâ karınızın bundan dokuz ay evvel size darılarak evden kaçtığını.

FEHMİ

Bana darılmış mı? Sahi mi söylüyorsunuz? Onbaşı bak dinle... Ben bu işin içinde iş var demiyor muydum? Peki ne için darılmış?

HEMŞİRE

Bunu siz benden daha iyi bilirsiniz.

FEHMİ

Ben mi? Vallahi bilmiyorum.

HEMŞİRE

Lâtife ediyorsunuz.

FEHMİ

Şimdi siz bana söyleyin bakayım, Ayşe Çilingiroğlu burada mı?

HEMŞİRE

Evet burada.

FEHMİ

Ameliyat oldu değil mi?

HEMŞİRE

Oldu..

FEHMİ

O karnındaki urdan kurtuldu mu?

HEMŞİRE

Kurtuldu.

FEHMİ

Ur muymuş?

HEMŞİRE

(Gülerek) Hem de ne ur..

FEHMİ

Siz urlardan bahsederken hep böyle güler misiniz?

HEMŞİRE

Yoo gülmüyorum. Size öyle gelmiş olacak.

FEHMİ

Çok mu büyük?.

HEMŞİRE

Hayır değil.

FEHMİ

Çok mu kötü bir şey?

HEMŞİRE

Bilâkis.

FEHMİ

Yani?

HEMŞİRE

Pembe beyaz... Yumuk yumuk...

FEHMİ

Urların hiç böyle tarif edildiğini de duymadım. Ney se, burada ya kurtuldu ya, sıhhatte ya... Çok şükür... Allahım binlerce defa hamdüsena olsun sana... Hasta şimdi nasıl?

HEMŞİRE

Uyuyor.

FEHMİ

Ama vakit öğleye geliyor.

HEMŞİRE

Belki akşama kadar da uyuyacak. Doktorlar kimseyi istemiyorlar. Yarası oldukça büyük.

FEHMİ

Vah canım vah... Ne kadar?

HEMŞİRE

Onbeş yirmi santim olmalı.

FEHMİ

Off.. Vah güzelim vah.

HEMŞİRE

Çok da kan kaybetmiş. Ama üzülmeyin. Gençtir, atlatacaktır.

FEHMİ

Vah sevgilim vah... Şu halde kendisini göremeyeceğim.

HEMŞİRE

Hayır göremezsiniz. Görmeseniz daha iyi olur. Zaten onun sizi görmeğe razı olup olmayacağını da henüz bilmiyorum. **(Tebessümle)** Ama isterseniz uru gösterebilirim.

FEHMİ

Uru mu? Bana mı? Hani şu pembe beyaz, yumuk yumuk.. Aman yarabbi, eksik olsun.

HEMŞİRE

Tam üç kilo geliyor. Haydi razı olun.

FEHMİ

İyi bir şey olsa bu kadar ısrar etmezsiniz ya... İstemem, mersi.

HEMŞİRE

(Gülerek) Benim hatırım için.

FEHMİ

Ay onbaşı bu ne tuhaf kadın böyle... Bak, şimdi de yanlış görmüyorum ya, yine gülüyor.

JANDARMA

Razı ol beyim. Onun dilinin altında bir şey var.

FEHMİ

Razı oluyorum. Şu sizin uru görelim bakalım. Ben de urlara pek meraklıyımdır.

HEMŞİRE

Ama beş dakika beni burada bekleyeceksiniz. Yukarı gidip geleceğim.

FEHMİ

Bekleriz.

HEMŞİRE

Gelen falan olursa şimdi dönecek dersiniz.

FEHMİ

Olur.

HEMŞİRE

Size, çok sevineceğiniz bir şey göstereceğim. Çok hayırlı ve sevaplı bir iş gördüğüme inanıyorum. Yoksa, vazifemin başından ayrılmam büyük kabahat. Yardımcım da bugün izinli.

FEHMİ

Bekliyorum.

(Hemşire sür'atle merdivenleri çıkar)

FEHMİ

Biliyor musun Onbaşı, öyle heyecanlıyım ki.

JANDARMA

Haklısın beyim. Dile kolay. Dokuz ay bu.

FEHMİ

Sen işin içyüzünü daha tamamen bilmiyorsun kı Bir de onu öğrensen. Bu kadın benim karım ya Onbaşı...

JANDARMA

Evet beyim.

FEHMİ

Daha eli elime değmedi.

JANDARMA

Nasıl olur?

FEHMİ

Nasıl olur ne demek, nikâh günü adamı tevkif eder seniz elbet böyle olur.

JANDARMA

Bey, bir dilekçe verseydin sanırım müsaade ederlerdi.

FEHMİ

Neye müsaade ederlerdi?

JANDARMA

Elinin eline değmesine..

FEHMİ

Hadi oradan münasebetsiz sen de.

JANDARMA

Ama artık kurtuluyorsun bey.

FEHMİ

Evet, bir ay kaldı.

JANDARMA

Yoo, bu sabah Çavuş söyledi, bunca olup bitenden sonra davan tekrar görülecekmiş. Bu daha önemli. Şimdiden sana hususî muamele yapılıyor. Bak, artık kelepçe filân da yok.

FEHMİ

Ne yapayım, iş işten geçtikten sonra..

JANDARMA

Öyle deme.

FEHMİ

Onbaşı, nasıl duydun Ayşe'nin burada olduğunu sen?

JANDARMA

Dün, kapı altında bir mubaşirle lâf atıyorduk. Komşusu imiş. Lâkırdı arasında söyledi. Ama, ben senin hanım olduğunu doğrusu kat'i bilmiyordum. Öylesine geldik.

FEHMİ

Allah razı olsun senden.

ÜÇÜNCÜ MECLİS

(Fehmi, — Jandarma — Yakup — Sonra Hemşire sonra İhtiyar)

YAKUP

(Sokak kapısından hızla girer, müracaat bürosunda kimse bulunmadığını gördükten sonra dönüp Fehmiye bakarak) Merhaba..

FEHMİ

Merhaba..

YAKUP

Burada bir hemşire olacaktı.

FEHMİ

Yukarı çıktı.

YAKUP

Nasıl çıkar?

FEHMI

Görüyorsunuz ki merdiven var.

YAKUP

Burası boş kalır mı?

FEHMİ

Haa onu mu demek istediniz, şimdi gelecek. Bize göz kulak olun dedi.

YAKUP

Siz hemşire misiniz?

FEHMİ

Biz mi, hayır değiliz.

(Yakup kamçısını çizmelerine vura vura holü arşınlamağa başlar. Sonra birden bire Fehmi'nin önünde durur.)

YAKUP

Merhaba..

FEHMİ

Merhaba.

YAKUP

Sizi gözüm ısırıyor.

FEHMİ

Amma yaptınız ha.. Beni gayet iyi tanımanız lâzım. Ne çabuk unuttunuz.

YAKUP

Çıkaramadım. Bu hastalıklar ve açlık bende hafıza bırakmadılar. Vallahi dilenci olmaya razıyım. Tek bir rahat nefes alayım, kursağıma bir lokma yemek girsin. Açlık bir yandan, ilâç da yok.

FEHMİ

Anladım, ensülin değil mi?

YAKUP

Hayır. Heparin..

FEHMİ

Yok yahu, gayet iyi hatırlıyorum, ensülin olacak.

YAKUP

Hayır, şimdi Heparin.

FEHMİ

Hangi ilâç yoksa size de o lâzım oluyor galiba.. Ne aksi tabiatlı adamsınız. Bulamıyor musunuz?

YAKUP

Ne gezer.

FEHMİ

Peki burada ne arıyorsunuz?

YAKUP

Bir doktor ahbabım vardır, sabahları burada bulunur, daima gelirim.

FEHMİ

Demek yine rahatsızsınız?

YAKUP

Durun durun... Ha, sizi şimdi tanıdım. Garip kuşun yuvasını Allah yaparmış. Sizde mutlaka vardır. Var değil mi?

FEHMİ

Olan ne?

YAKUP

Heparin..

FEHMİ

Nedir o?

YAKUP

Kalp ilâcı.

FEHMİ

Yok..

YAKUP

Saklamayın.

FEHMİ

Vallahi yok.

YAKUP

Ensülin için de öyle demiştiniz.

FEHMİ

O başka işti. Hem söyleyen ben değildim.

YAKUP

Biliyorsunuz ki, sonu kötü geliyor. İnkârın faydası yok.

FEHMİ

İsrar etmeyin. Benim o tarakta bezim yok.

YAKUP

(Jandarmayı göstererek) Ama görüyorum ki, hâlâ yaverle geziyorsunuz.

FEHMİ

O eski iş.

YAKUP

Alışmış kudurmuştan beterdir.

FEHMİ

Benim için mi söylüyorsunuz?

YAKUP

Hadi hadi.. Pek az lâzım. Yapmayın.

FEHMİ

Bana bak, sen müslüman mısın?

YAKUP

Elhamdülillâh...

FEHMİ

Vallahi billâhi yok.

YAKUP

Sizin yemininize de inanılmaz ki...

FEHMİ

Ne dedin?

YAKUP

(Parlayarak) Sizin yemininize de inanılmaz ki dedim. Ne olacakmış? Yalan mı?

FEHMİ

Evvelâ kızma. Kızmaktan bir şey çıkmaz. Sonra o aradığın bende yok. Anladın mı. İşte o kadar... Neydi?

YAKUP

Heparin.

FEHMI

Heparin yok.

YAKUP

Ama çıkarsa karışmam.

FEHMİ

Aman karışmayın. Zaten siz karışınca işlerin altından çapanoğlu çıkıyor. Peki bu Haperin kalp ilâcı ise şu halde kalbiniz rahatsız. Ya şeker ne âlemde?

YAKUP

Olduğu gibi duruyor.

FEHMİ

Haa anlaşıldı. Demek siz hastalık biriktiriyorsunuz.

YAKUP

Evet, sizin ilâç biriktirdiğiniz gibi.

HOPARLÖRDEKİ SES

Doktor Akgün... Doktor Akgün... Başhekim sizinle konuşmak istiyor. Lütfen müdüriyete...

FEHMİ

Bana bakın, siz yine lâfı karıştırdınız. Söylediğinizi yapan, sütkardeşimdi...

YAKUP

Ama, sonu ne feci oldu değil mi? Gözlerimin önünden bir türlü gitmiyor. Ne zamandı?

FEHMİ

Dokuz ay, dokuz buçuk ay kadar bir şey oluyor.

YAKUP

Durun yahu demeğe kalmadan adamı parçaladılar.

FEHMİ

Bereket ben görmedim. Araya girip biraz konuşayım dedim. Başıma yediğim sopayla kendimden geçtim. Ayılınca herşey olup bitmişti.

YAKUP

Zaten uzun sürmedi. Hasan bey de yanındaki başı sargılı adam da bir iki saniye içinde ayaklar altında kaldılar. Eeyy, doğrusu pek de acımadım. Eden bulur.

FEHMİ

Peki Ahmet'e ne oldu. Onu kim öldürdü?

YAKUP

Hangi Ahmet?

FEHMİ

Şu beyaz ceektli çocuk. Dokumacılara yol gösteren canım.

YAKUP

Görmediniz mi? Onu daha ilk anda Hasan bey vurdu.

FEHMİ

Yaaa... Demek Hasan öldürdü.

JANDARMA

Sonradan tahkikat da onu gösterdi.

(Hemşire merdivenin başında görünür)

HEMŞİRE

Gelin, aman yavaş...

FEHMİ

(Jandarmaya) Sen de gelecek misin onbaşı?

JANDARMA

Eğer istersen burada beklerim.

FEHMİ

Yooo, gel gel, artık biz seninle kardeş olduk.

JANDARMA

Bey, yüzün sapsarı oldu. Kendini bırakma.

FEHMİ

Ben kendimi bırakmıyorum ama onbaşı, kendim beni bırakıyor.

HEMŞİRE

Yakup bey, hoş geldiniz.

YAKUP

Hoş bulduk Melek hanım.

HEMŞİRE

Ben şimdi geleceğim. Size verilecek havadislerim var. Lütfen o zamana kadar kapıya göz kulak olur musunuz?

YAKUP

Beklerim.

(Jandarma, Fehmi, hemşire merdivenden çıkarlar. Yakup holü arşınlamaya devam eder. Telefon zili. Yakup evvelâ aldırmaz. Sonra gidip telefonu açar)

YAKUP

Burası neresi mi? Hastane... Hastane... Niçin aradan çekilecekmişim. Elinin körü kerata... Sen çekil. Bak bir de ağzını bozuyor hergele... Senin o ağzının...

(Birden yukarı kattan bir silâh sesi duyulur. Yakup konuşmasını keser, telefonu açık olarak bankonun üzerine bırakır, merdiven başına koşar, dinler)

HOPARLÖRDEKİ SES

Doktor Arsev, Doktor Akgün, lütfen doğum kısmına... Doktor Arsev, Doktor Akgün, lütfen acele doğum kısmına... Bir intihar vak'ası var...

(İhtiyar girer, holü geçer, merdiveni çıkar)

DÖRDÜNCÜ MECLİS

(Yakup - Hemşire - Fehmi ve kapıcı Melek)

(Hemşire merdivenlerden koşarak iner, her tarafı titremektedir)

HEMŞİRE

Felâket, felâket Yakup bey.

YAKUP

Ne oldu?

HEMŞİRE

Yukarı götürdüğüm adam, hastanın odasında jandarmanın silâhını kaptığı gibi kendini vurdu.

YAKUP

Peki ama sebep? Sebep ne?..

HEMŞİRE

Bilmiyorum... Bilmiyorum... Çocuğu sepetinden almış gösteriyordum. Kendi çocuğunu... Dün gece doğdu. Aman yarabbi ben ne yaptım? **(Ağlar)**

YAKUP

Allah Allah, bu ne garip şey.

(Yukarıdan koşuşma sesleri duyulur. Hemşire ve Yakup, merdiven başına doğru yürürler. Gözleri merdivenin görünen en son basamağındadır. Biraz sonra Fehmi ve İhtiyar Kapıcı Melek bu basamakta görünürler. Yavaş yavaş inerler. Merdiveni bitirerek hole varırlar. Burasını konuşarak geçerler ve sokak kapısından çıkarlar. Bu müddet zarfında Hemşire ve Yakup kıpırdamaksızın aynı vaziyette durmuşlar, merdivenin üst kısmına bakmaya devam etmişlerdir. Böylece Fehmi ve Kapıcı Melek'i göremedikleri belli olmaktadır)

İHTİYAR

Sana lâf anlatmak kabil değil. Bak, yine kendini öldürdün.

FEHMİ

Ama efendi baba, dinle beni. Kadını çok seviyordum, pek çok seviyordum.

İHTİYAR

Biliyorum, kendini yorma, hadi biraz acele et, geç kaldık.

FEHMİ

Ya jandarma? O yukarıda kaldı.

İHTİYAR

Ne yapacaksın jandarmayı? İşte ben varım ya.

FEHMİ

Doğru bu tarafın jandarması da sen... Benim nasibim hep refakatte gitmek...

İHTİYAR

Fena mı?

FEHMİ

Ne olacak yukarıdaki?

İHTİYAR

Kim?

FEHMİ

Ayşe? Ağır diyorlar.

İHTİYAR

Bilmem, daha kat'i değil amma galiba kurtulacak.

FEHMİ

Mersi... **(Yakub'u işaretle)** Ya şu adam? Zavallı çok çekiyor.

İHTİYAR

Müddeti doldu sanırım. Kalbi daha fazla dayanmaz.

FEHMİ

Şu halde bizden kala kala bir Kadriye yengem kalıyor.

İHTİYAR

Onun da gelmesi yakındır. Bugün burada hatalı bir iş yaptı.

FEHMİ

Ne yaptı?

İHTİYAR

Şu genç kızla alâkalandı.

FEHMİ

Kötü huy. Evet amma ne çıkar bundan?

İHTİYAR

Kızın deli gibi kıskanç bir nişanlısı var. Tabanca ile oynamayı pek seviyor. Yani ahbaplık ilerleyince bu tabanca patlayacak.

FEHMİ

Su testisi su yolunda kırılır. Hadi ya gidelim, bu sefer, sen oyalanmaya başladın, efendi baba. Halbuki biraz evvel acelem var diyordun.

İHTİYAR

Dur bakayım, dur. **(Tereddüt eder, merdivenlere bakarak kendi kendine)** Yok canım, garip şey, bu kadar erken olacağını tahmin etmiyordum. **(Fehmi'ye)** Sen burada biraz bekle, şimdi dönerim.

FEHMİ

Ne var, bir şey mi oldu?

İHTİYAR

Yukarıdan çağırıyorlar. Görürsün.

(İhtiyar merdivenlerden yukarıya çıkar)

HEMŞİRE

Klinik altüst oldu. Dünyada beni affetmiyeceklerdir.

YAKUP

Acaba adam öldü mü?

HEMŞİRE

Derhal sanıyorum.

YAKUP

Hâlâ koşuşmalar var. Yeni bir şey mi oldu dersiniz?

HEMŞIRE

Sanmam.

YAKUP

Bir bakayım ben.

HEMŞİRE

Ona da kızarlar.

YAKUP

Sertabip de ahbabımdır. Belki sizin için bir şeyler yapabilirim.

HEMŞİRE

Çok teşekkür ederim.

BEŞİNCİ MECLİS

(Hemşire, Fehmi, İhtiyar, Ayşe)

(Yakup çıkar. Hemşire koltuklardan birine çöker. Elleri ile yüzünü kapar, ağlamaktadır. Fehmi yanına yaklaşır, saçlarını okşar. Genç kız farketmez. Merdivenin başında ihtiyar ve Ayşe görünürler. Ayşe yatak kıyafetiyledir. Onlar görününce hemşire yerinden kalkarak bürosuna gider)

FEHMİ

(Ayşe'ye doğru koşarak) A... A... Bu da nesi? Ay-

şe sen de mi geliyorsun? Bak bunu hiç beklemiyordum. Ne oldu?

İHTİYAR

Söylemiştim.

FEHMİ

Neyi söyledin canım, kurtulacak dedin.

İHTİYAR

Kurtuldu ya işte

FEHMİ

Ha, demek sizin tarafın terimi böyle... Kurtuldu dendi mi dünyasını değiştirdiğını anlayacaksın. Bir sözlük de burada lâzım.

AYŞE

Çok kan kaybettim, Fehmi. Sonra bir heyecan...

İHTİYAR

Acelem var...

AYŞE

Bir saniye efendi baba. Fehmi, niye kendini öldürdün? Dokuz ay senden kaçtım, tam beni ele geçirdiğin sırada bu işi neden yaptın?

KEFENSİZ

Ya çocuk?

FAHİŞE

Seni seviyordum Fehmi, çıldırasıya seviyordum.

KEFENSİZ

Ya çocuk?

FAHİŞE

Vücuduma zorla malik olsalar da kalbim senindi. Oraya ilk defa sen girmiştin. Başka kimseye yer yoktu.

KEFENSİZ

Ya çocuk?

FAHİŞE

Belki suçlu görünüyordum, fakat emin ol günahsızdım.

KEFENSİZ

Ya çocuk?

FAHİŞE

Her hadisenin bizim görmediğimiz bir içyüzü bulunduğunu düşün... Şimdi artık anlayabilirsin de...

KEFENSİZ

Ya çocuk?

FAHİŞE

Kıskançlık gözlerini kör etti, ikimize de yazık oldu

KEFENSİZ

Ay sen hiç mi lâkırdı anlamıyorsun kuzum. Ya çocuk?

FAHİŞE

Hep aynı kelime... Çocuk, çocuk, çocuk... Dokuz ay birbirimizi görmedik. Buna rağmen ne kadar soğuksun farkında mısın? Vefasız beni hiç mi sevmedin?

İHTİYAR

Haydi gidiyoruz, kesin artık...

KEFENSİZ

Bir saniye efendi baba. **(Ayşe'ye)** Sevmez olur muyum? Gece rüyamda sendin, gündüz hayalimde sen.

FAHİŞE

Ya çocuk?

KEFENSİZ

Hay Allah, gözümü kaparım seni görürüm, açarım seni... Denizde sen, karada sen... Bazen havadaki bulutta, bazen su içtiğim bardağın içinde sen vardın. Ne yapacağımı şaşırdım.

FAHİŞE

Ya çocuk?

KEFENSİZ

Ha, sahi, bu çocuk ne olacak kuzum, pek aramıza girdi değil mi? Defedelim.

FAHİŞE

Defedelim tabii. **(Birbirlerine sarılırlar)**

İHTİYAR

Hoppala, çattık sizinle belâya. Yahu siz öldünüz. Yoksa farkında değil misiniz?

FEHMİ

Sevginin dünyası, ahireti olur mu efendi baba?

İHTİYAR

Olur ya... Adem ile Havva'yı hatırlasana... Başları nasıl belâya girmişti. İştihanızı öbür gelişe saklayın.

FEHMİ

Yaaa, akılısın maşallah, bir daha gelelim ki sana iş çıksın değil mi efendi baba?..

P E R D E

BEŞİNCİ TABLO

(Dekor ve şahıslar birinci tablodakinin aynı. Yalnız ışık yarıdan fazla azalmış, sahne aşağı yukarı yarı karanlığa gömülmüştür. Perde açıldığı zaman birinci tablonun sonunda duyduğumuz zil sesi devam etmektedir. Sahnede bulunan bütün şahıslar, Kefensiz müstesna, birinci tablonun sonundaki yerlerindedirler. Birinci tablo biterken kapıya doğru yürümekte olan hırsız, oraya varmış, sırtını tunç kapının açılmayan kanadına verip kollarını kavuşturmuş, ayakta uyumaktadır. Diğerleri de. Fahişe müstesna uykudadırlar. Fahişe, elleri bacakları arasında, öne doğru eğilmiş, düşünmektedir. İhtiyar Kapıcı Melek her zamanki yerindedir. Mutad tatlı tebessümü ile sahneyi seyrettikten sonra tunç kapıdan başını içeri sokar. Zil sesi kesilir. Dönüp sahnenin ortasına doğru ilerler.)

BİRİNCİ MECLİS

(İhtiyar, Köylü Kız, Dilenci, Hırsız, Yalancı, Fahişe)

İHTİYAR

(Ellerini çırparak) Uyanın çocuklar, hadi bakalım, artık uyku yetişir.

(Işık tekrar birinci tablodaki kuvvetini alır)

KIZ

(Uyanır, bir iki saniye etrafına bakar, sonra yerinden fırlayarak ağlamaklı bir sesle bağırır) İstemiyorum. İstemiyorum, ben böyle erkek olmak istemiyorum.

İHTİYAR

Sussss... Yavaş, uykularını başlarına sıçratacaksın.

KILIBIK

Nerdeyim? **(Acele ile göğsünü eller, sonra ellerini vücudunda gezdirir)** Ohhh... Elhamdülillâh, rüya imiş.

DİLENCİ

(Esneyip gerinerek) Şu tecelliye bakın, ben yine açım. Uyanık iken de aç, rüya görürken de...

HIRSIZ

Amma terlemişim be... Ne korkunç rüya idi. Rüya değil, birinci sınıf kâbus.

YALANCI

Bilmem, ben memnunum. Büyük ve meşhur bir avukat olmuştum.

HIRSIZ

Yalancı, atma. Düzenbaz bir dâva vekili bozmasıydın. Benim de başımı o kadar belâlara soktun.

YALANCI

Hoppala, sen benim gördüğüm rüyayı nerden biliyorsun ki, beni yalancı çıkarıyorsun.

HIRSIZ

Ben kendi rüyamdan bahsettim.

YALANCI

Sanki senin benden aşağı kalır yerin mi vardı. Ne yaptıysak beraber yaptık. Sen de pis bir hilekârdın.

KILIBIK

Ne hilekârı, haydut... Haydut.

KIZ

Rezil domuz...

HIRSIZ

Yooo, yooo... Hepiniz birden çullanmayın üstüme... Rüyalardan mesuliyet kabul etmem...

KIZ

(Elleriyle yanaklarını tutarak) Attığın tokatların sızısı hâlâ yanaklarımda.

HIRSIZ

Az bile yaptım. Öyle kalleştin ki...

KIZ

Ama nasıl acısını çıkardım!

DİLENCİ

Doğrusu yamandın. Bana bakın, bir nokta gözünüze çarpmıyor mu sizin?

HIRSIZ

Hangi nokta?

DİLENCİ

Hepimiz aynı rüyayı gördük galiba. Bu olacak şey mi?

HIRSIZ

Sahi be... Dur bakayım. Ben karaborsacıydım. **(Kılıbığı işaretle)** Bu karım. **(Fahişeyi işaretle)** Bu metresim. **(Yalancıya)** Sen avukatım. **(Taklidini yaparak)** Muhterem hâkimim, Millî Korunma Kanununun 405, 510, 645, 727 nci maddeleri... Amma komiktin...

YALANCI

Şunu da teslim edin ki, müthiş heriftim. Beraber ne dolaplar çevirmedik.

HIRSIZ

(Kıza) Sen uşağımdın.

KIZ

Ama uşak demiyordunuz bana... Garip bir lâftı.

HIRSIZ

(Dilenciye) Sen de o eli kamçılı, belâlı herif.

DİLENCİ

Zengin bir çiftlik sahibi, herşeyim vardı. Ne çare ki yine yiyip içemiyordum.

HIRSIZ

Nasıl oluyor bu efendi baba?

İHTİYAR

Ne nasıl oluyor?

HIRSIZ

Bu kadar kişinin aynı rüyayı görmesi.

KILIBIK

Canım nasıl olacak. Bir sinemayı yüz kişi birden seyretmez mi?

HIRSIZ

Ama belki bu rüya da değildi. Uzun bir ömür yaşadık.

DİLENCİ

Sanki yıllarca devam etti.

KILIBIK

Yıllarca mı rüya gördük efendi baba...

İHTİYAR

Burada zaman yok ki cevap vereyim. Benim bildiğim hırsızı içeri çağıran ziller az evvel sustu.

YALANCI

Peki niçin, niçin bu rüya? Ne demek?

İHTİYAR

Düşünün, bulursunuz.

HIRSIZ

Dur bakalım, elbet anlayacağız.

YALANCI

Ben sezer gibi oluyorum.

HIRSIZ

Nedir?

YALANCI

Bizim mayamız bozuk. İçimiz, temizlenmeden olmayacak şeyler istedik. Halbuki galiba önce onu isteyecektik.

KILIBIK

Bu rüya, hiçbir faydası olmasa da, bize yine birşeyler öğretti. Meselâ dünyada niçin bazı kadınlar öyle de bazıları da böyle.

KIZ

Niçin bazı erkekler öyle de bazıları şöyle...

HIRSIZ

Namuslu insanların niçin bazıları hakikaten namuslu da bazıları hakikaten namussuz.

İHTİYAR

Şimdi çocuklar deminki bahse dönün bakalım.

HIRSIZ

Hangi bahse?

İHTİYAR

İçerde ne olmak isteyeceksiniz.

KIZ

İstemem. İstemem... Ben erkek olmak istemem... Vaz geçtim.

KILIBIK

Ben de kadınlıktan vazgeçtim. Yine erkek olayım da kılıbık olayım razıyım.

HIRSIZ

Bana da kalsa hırsızlık karaborsacılıktan daha sevimli. Çünkü hırsız iken yaksan yaksan tek kişinin canını yakıyorsun. Eğer bu herif canı yakılacak adamsa geri kalanlar memnun bile oluyor.

DİLENCİ

Yiyeceğin olup da yiyememek, olmayıp imrenmekten beter. Böyle zengin olmak istemem. İstifa ettim.

YALANCI

Eğer ben yalancı kalacaksam eski halime razıyım. Çıkmayan gazetelerim olsun, şehir şehir dolaşıp onları

abone kaydedeyim. Hem yalan söyle, hem de hak ve adaleti savunur görün, bir tuhaf kaçıyor doğrusu, hoşlanmadım.

HIRSIZ

(Fahişeye) Bana bak, ne oldu sana? Hangi denizde gemilerin battı, konuşsana...

İHTİYAR

Hiştt, dokunmayın ona... Rahat bırakın.

KILIBIK

Aaaa, bir kişi eksiğiz biz yahu... Dikkat etmediniz mi?..

DİLENCİ

Evet, Kefensiz yok. Nerede efendi baba?

İHTİYAR

Gelecek. Muayeneden çağırdılar. Biraz evvel uyandırıp yolladım. Dedim ya, onun daima intihar etmesi umumî merak uyandırıyor.

(Zil sesi yeniden başlar)

İHTİYAR

Hadi bakalım, hep beraber içeri.

HIRSIZ

Dur efendi baba, bir saniye... Ne isteyeceğiz arkadaşlar. Ben yine hırsız olacağım.

DİLENCİ

Ben de eski halimi isterim.

HEPSİ BİRDEN

Bizde, bizde...

(Tunç kapıya doğru ilerlerler. Dilenci gözleri yerde birşeyler aramaktadır)

HIRSIZ

Hadi, gelsene... Ne arıyorsun?

DİLENCİ

Şurada bir şey parlıyor gibi geldi. Kızın iğnesinden üç taş düşmüştü ya...

(İhtiyar, Hırsız, Kılıbık, Dilenci, Yalancı, Köylü Kız, tunç kapıdan içeri girerler, Fahişe yalnız kalır. Kefensiz gelir)

İKİNCİ MECLİS

(İhtiyar, Dilenci, Kılıbık, Hırsız, Köylü Kız Yalancı girerler)

FAHİŞE

Seni seviyorum Fehmi...

KEFENSİZ

Ya ben... Bana hiç sorma onu.

HIRSIZ

A... A... ne oluyor bu aptallara!

KIZ

Rüyayı sahi zannettiler zavallılar.

İHTİYAR

Hayır, değil. Belki daha uyuyorlar. Rüyalardan en geç uyananlar âşıklardır, bilirsiniz.

HIRSIZ

Heyy, uyanın...

DİLENCİ

Bırak, bırak işin mi yok.

KIZ

Ama uyanmaları gerek.

KILIBIK

Niçin canım, ne zararları var.

YALANCI

Bırakın, uyusunlar...

HIRSIZ

Kefensiz, uyan...

KEFENSİZ

Rahat ver...

FAHİŞE

Size ne oluyor?

KIZ

Rüya bitti... Rüya bitti...

FAHİŞE

Bizim için yeni başlıyor...

KEFENSİZ

Ne kıskanç şeylersiniz. Yoksa sevişen insan mı görmediniz.

(Zil sesi kesik kesik çalmaya başlar)

İHTİYAR

Yavrum, sıra sizde. Kapılar nerdeyse kapanacak... Bakın işaret veriliyor, uyanın...

KEFENSİZ

Uyuduğumuz yok efendi baba...

FAHİŞE

Sizin gibi biz de uyanığız.

İHTİYAR

Eyvah, gördünüz mü başımıza gelenleri... Bu sırnaşık delikanlıdan daima korkardım ben. İşte Cennetten atılan aşkı tekrar geri getiriyor, artık işimiz var..

KIZ

Mani olun.

İHTİYAR

Âşıklara kim lâf anlatabilmiş ki, biz anlatalım.

(Bu mükâleme devam ederken, Hırsız, sezdirmeden vestiyere yaklaşmıştır. Melek kanatlarını ve hâleleri muayene eder görünür.)

İHTİYAR

Heyyy, hırsız, ne arıyorsun orada?...

HIRSIZ

Ben mi efendi baba, gelirken vestiyere bıraktığım şeyleri...

İHTİYAR

Sen oraya hiçbir şey bırakmadın. İlişme. Gel buraya...

HIRSIZ

Peki peki.

YALANCI

Vay açıkgöz vay... Gene başladı.

İHTİYAR

(Kefensiz ve Fahişeye) Hadi çocuklar içeri.

HIRSIZ

Biz karar değiştirdik. Haberin olsun Kefensiz.

KEFENSİZ

Yani.

YALANCI

Kim ne olmak istiyorsa vazgeçti.

KIZ

İçerde öyle dedik.

KILIBIK

Hepimiz yine eskisi gibi.

DİLENCİ

Öylesi daha iyi.

KEFENSİZ

Yağma yok, kat'iyyen olmaz. Ben esasından muhalifim. Yollayacaklarsa bizi geri, mutlaka yine böyle yollasınlar. O Ayşe, ben Fehmi.

FAHİŞE

Evet, evet, öyle, Ayşe ve Fehmi...

KEFENSİZ

Başka şekilde şuradan şuraya adım atmam. Bu karar kat'i.

FAHİŞE

Ben de seni bırakmam.

HIRSIZ

Efendi baba, demin ne diyordu. Burada verilen kararların orada hatırlanması mümkün olsa...

KEFENSİZ

Bana bak, istisnasız kaide mi olurmuş. Hem sana ne oldu yahu? Bu ne telâş, bu ne tasa... Kızı serbest bırakayım da yine amcalık değil mi? Amca, avucunu yala...

İHTİYAR

Haydi çocuklar, acele edin. Kapılar kapanacak.

KILIBIK

Ben geç kaldım. Çocuk beşiğindeydi. Süt de ateşin üstünde... Şimdiye kadar taşmıştır. Karım nerdeyse işten döner. Benim işim acele... **(Sür'atle çıkar)**

(Fahişe ve Kefensiz'den başka hepsi koridora doğru yürürler)

HIRSIZ

(Giderken geri dönerek) iyi düşünün, içerde kızarlarsa pişman olursunuz.

KEFENSİZ

Hadi hadi yoluna... Kafamı kızdırma... Dayak da cennetten çıkmıştır, unutma...

(Kefensiz, Fahişe, İhtiyar ortada toplanmışlardır. İhtiyar, kollarını kavuşturmuş, sabırsız, beklemektedir. Işıklar yalnız onları aydınlatır. Sahnenin diğer kısımları karanlıktır)

FAHİŞE

Fehmi, sahi kızarlar mı dersin?

KEFENSİZ

Hayır canım. Keşke kızsalar da Âdem'le Havva'ya yaptıklarını yapsalar, bizi beraberce dünyaya atsalar.

FAHİŞE

İstediğimiz de bu zaten.

KEFENSİZ

Farkında mısın, herkesin yaptığının tam tersini yapıyoruz.

FAHİŞE

Ne gibi?

KEFENSİZ

Onlar öbür tarafta başlarlar, burada bitirirler, biz ise burada başladık, öbür tarafta...

FAHİŞE

Bitirecek miyiz Fehmi?

KEFENSİZ

O nasıl lâkırdı, dayanıp devam edeceğiz, buraya dönünceye kadar...

(Kesik kesik zil sesi)

İHTİYAR

(Asabiyetle kapıya doğru yürür) Kapılar kapanıyor.

KEFENSİZ

Kapılar mı kapanıyor? **(İhtiyara seslenerek)** Ağır ol, gelen var. **(Fahişenin bileğinden yakalayarak)** Yürü kız.

P E R D E

CEVAT FEHMİ BAŞKUT'un

Bütün Tiyatro Eserleri

1 — BÜYÜK ŞEHİR
2 — AYARSIZLAR
3 — HACI KAPTAN
4 — KÜÇÜK ŞEHİR
5 — KOCA BEBEK
6 — PAYDOS
7 — SANA REY VERİYORUM
8 — SOYGUN
9 — KADIKÖY İSKELESİ
10 — MAKİNE
11 — HARPUTTA BİR AMERİKA
12 — KLEOPATRANIN MEZARI
13 — TABLODAKİ ADAM
14 — ÖBÜR GELİŞTE
15 — HACI YATMAZ
16 — GÖÇ
17 — BUZLAR ÇÖZÜLMEDEN
18 — HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN
19 — ÜZÜNTÜYÜ BIRAK
20 — AYNA
21 — EMEKLİ
22 — ÖLEN HANGİSİ
23 — DOSTLAR